

A

abdomen *abdomen* Karın, batin.

abdüksiyon *abduction* (Lat. *abductio*) 1. Çekilme, uzaklaşma, açılma (kol ve bacak), tespit hareketi, sagittal planda uzaklaşan bir uzvun yaptığı hareket. 2. Kendi merkezinden ayrılma hareketi yapan vücudun bir kısmı. 3. Uzaklaştırma, kırılmış bir kemiğin parçalarını ayırma, temizleme. 4. Ayırma (yara).

abducent *abducent* 1. Uzaklaştırıcı. 2. Çekici. 3. Ayıran. 4. Açan.

aberran *aberrant* Bir organın bütününden uzakta ya da yakında başka bir yerde meydana gelmiş küçük örneği. Normalin veya alışılmış yerin dışında bulunan ve oluşum kusuruna bağlı olarak meydana gelmiş doku, sapmış, hatalı, anormal.

aberrasyon *aberration* 1. Sapıklık. 2. Mantık noksanlığı. 3. Yarı delilik, akli hastalık. 4. Anormal gelişme, anomali. 5. Optik sapma.

aboklüzyon *abocclusion* Üst ve alt çene dişlerinin temas etmemesi hâli.

abondan *abondan* Bol, fazla miktarda.

aborsiyon *abortion* 1. Çocuk düşürme. 2. Düşük. 3. Abortus; gebeliğin yedinci ayından önce fetüsün uterusdan atılması.

abort *abort* 1. Çocuk düşürmek, düşük yapmak. 2. Önlemek. 3. Bir hastalık seyirini durdurmak veya kontrol etmek. 4. Gelişimine mani olmak. 5. Düşmek (çocuk). 6. Geri kalmak, tam gelişmemek.

abrazyon *abrasion* 1. Deri veya mukozanın sıyrılması, soyulması veya kazanması. Sıyrık. [Travma sonucu görülen en hafif lezyondur. Genellikle künt cisimlerin cilde sürtünme tarzındaki etkileri sonucu oluşur]. 2. Dişlerde çiğneme veya benzeri kusurlar yüzünden beliren aşınma. 3. Dökülme (deri).

absans *absence* 1. Yokluk. 2. Noksan, eksiklik. 3. Bilinç kaybı.

abstinans sendromu *abstinence syndrome* Toksik madde alışkanlığı olan kişilerde, bu maddenin kesilmesinden sonraki ilk 24-48 saat içerisinde beliren, hırçınlık, sıkıntı, sanrılar, uykusuzluk, ellerde titremeler, nabızda hafifleme, bulantı, kusma, ishal, proteinüri, bağırsak kanamaları, kalp ve solunum yetersizliği bulgularıyla karakterize, ölümlü sonlanabilen tablo; toksik madde yoksunluk sendromu.

abstraksiyon *abstraction* 1. Soyutlama. 2. Bir olayın

açık bir biçimde ve tüm bileşenlerin tanımlanmasıyla belirlenmesi.

absürdite *absurdity* Saçmalık, anlamsızlık, manasızlık.

açlık atrofisi *starvation atrophy* Kıtık, savaş, esir kampları, anoreksiya nervosa, ishal, kanser, ülser gibi sindirim kanalı hastalıklarına bağlı yetersiz beslenme sonucu görülen genel atrofi.

açlık grevi *hunger strike* Bir kişi, kurum ya da bir fikir ile mücadele amacıyla aç kalınarak yapılan pasif direniş.

addüksiyon *adduction* (Lat. *adductio*) 1. Sagittal plandan uzaklaşan bir uzvun yaptığı hareket. 2. Yakınlaştırma, yaklaştırma.

adefaji *adephagia* 1. Oburluk. 2. Doymazlık, bir türlü tatmin edilemeyen derin açlık duygusu; bulımya.

adenopati *adenopathy* Bir hastalık sebebiyle lenf bezlerinin genel olarak büyümesi, lenf düğümleri veya bezlerinin kronik iltihapları, lenfatik gangliyonların hipertrofisi.

Adler teorisi *Adler theory* Nevrozların sosyal veya fiziksel bakımlardan duyulan aşağılık duygusu nedeniyle ortaya çıktığını ileri süren teori.

adli antropoloji *forensic anthropology* Çürümüş insan cesedinin bulunabilen kalıntularından kimlik, yaş, boy uzunluğu, ırk, vücut ağırlığı, sosyoekonomik durum, meslek, kemik hastalıkları, cinsiyet vb. konularda bilgi edinene ve kimlik tespiti ile ölüm nedenini saptayan adli bilimlerin bölümü.

adli astronomi *forensic astronomy* Olay tarihindeki Ay ve Güneş'in durumunu ve bunlara uyan tarih ve saatleri olay yerinin koordinatlarını almanaklar yardımıyla hesaplayan ve meteorolojik verileri değerlendirerek adalete yardımcı olan adli bilimlerin alanı.

adli balistik *forensic ballistic* Mermi çekirdekleri ve kovanların incelenmesi sonucunda bunların belli bir silahtan atıldığını ispat ederek olaya karışmış diğer silahların ayırımı ile saçma taneleri ve atış artıklarının hedef üzerindeki dağılışı şeklinden atış mesafesinin tayin edilmesi konularıyla uğraşan adli bilimlerin alanı.

adli bilişim *forensic informatics* Sayısal verileri elde etme, muhafaza etme ve çözümleme işlemlerinin delilin gereklerine uygun olarak mahkemeye sunulması aşamasına kadar uygulanması.

adli biyoloji *forensic biology* Nesep tayini; çeşitli

kan örneklerinin ve vücut sıvılarının karşılaştırmalı incelenmesi ve tanınması, her türlü adli mikrobiyoloji uygulamaları, gıda maddelerinin incelenmesi gibi konularda çalışan bilim dalı.

adli diş hekimliği *forensic dentistry* İnsan kalıntılarında dişlerle ilgili delillerin cisimler üzerinde veya olay yerinde bulunan kişilerdeki ısırık izlerinin incelenmesi; diş hekimliği bilgilerini ve tanı yöntemlerini adli amaçlar için kullanan bilim dalı.

adli entomoloji *forensic entomology* Ceset üzerindeki böceklerin yumurta, larva, pupa ve ergin formlarının gelişimini inceleyerek ölüm zamanı ve ölüm yerinin tayini ile uğraşan adli bilimlerin bölümü.

adli kimya *forensic chemistry* Kimya yöntemlerini kullanarak adli olayların çözülmesine çalışan bilim dalı.

adli palinoloji *forensic palinology* Adli olgularda, kişilerin ve şüpheli objelerin üzerinde bulunan pollen örneklerinin incelenmesi ile olay yerinde bulunup bulunmadıklarını veya nereden geldiklerini inceleyen adli bilimlerin dalı.

adli rapor *forensic report* Adli bir konuda, hekim tarafından düzenlenen adaletin tecellisinde etkili olabilen rapor.

adli şifa *forensic recovery* Mutat iştigalden geri kalma süresi. Ceza davalarında bu süre esas alınır.

adli tabip *a doctor of forensic medicine* Adli olgularda bilgisine başvurulmuş, herhangi bir uzmanlık alanından ya da pratisyen hekim olarak çalışan bilimsel ve teknik yönden görüş bildirmesi amacıyla görevlendirilen hekim.

adli tıp *forensic medicine* Tıbbi bilgilerin hukuka uygulanışını, adaletin gereksinimlerine göre tıp biliminin olanaklarının kullanılmasını ele alan bilim dalı.

adli tıp uzmanı *forensic medicine specialist* Tıpta uzmanlık tüzüğüne göre adli tıp alanında uzmanlık eğitimini tamamlamış uzman hekim.

Adli Tıp Kurumu *Institute of Forensic Medicine* Adalet Bakanlığına bağlı olarak çalışan, görevleri 19.02.2003 tarih 4810 sayılı Kanun'la belirlenmiş adalet işlerinde bilirkişilik yapmak üzere kurulmuş, mahkemeler ile hâkimlikler ve savcılıklar tarafından gönderilen adli tıpla ilgili konularda bilimsel ve teknik görüş bildiren kuruluş.

adli toksikoloji *forensic toxicology* Kriminal olaylarda, çeşitli analiz yöntemleri kullanılarak zehrin türü,

belirlenen miktarın ölüme yol açıp açmayacağı ve toksik maddenin hangi yolla alındığı gibi konuları inceleyen adli bilimlerin dalı.

adli travmatoloji *forensic traumatology* Travmanın etkilerini ve yaraları inceleyen bilim dalı.

adolesans *adolescence* Gençlik, buluş, ergenlik, rüşt, 11-19 yaş arasındaki dönem.

adult *adult* erişkin

affekt *affect* duygulanım

AFIS *automated fingerprint identification system* Otomatik parmak izi tanıma sistemi.

afyon *opium* Haşhaş bitkisinin kelle denilen kapsül-lerinin çizilmesiyle elde edilen sıvısı.

agoni *agony* Can çekişme.

agresyon *aggression* Tehdit edici davranış biçimi, saldırganlık.

ağır ceza mahkemesi *the high criminal court* Bir başkan ve iki üyeden oluşan, asliye ceza mahkemelerinin bir dalı olan mahkeme. İl merkezlerinde ve bazı ilçelerde kurulur.

ağır ihmal *gross negligence* Bir işi yaparken durum ve koşulların gerektirdiği asgari özenin gösterilmediği kusur.

ağır kusur *gross fault* Bir işi yaparken dikkati az olan kişinin bile yapamayacağı şekilde hatalı davranma.

ahlaki redact *mental examination of the victims of sexual assault* Kişinin maruz kaldığı cinsel eylemin sonuçlarını kavrayıp ruhsal yönden mukavemet edebilmesi. Akıl sağlığı yerinde olmayan kişilere karşı işlenen cinsel eylemlerde sanığın cezasını ağırlaştırıcı bir durum olup olmadığının değerlendirilmesi esasına dayanır.

ajitasyon *agitation* Huzursuzluk, tedirginlik, iç çalkantısı.

akapni *acapnia* Kandaki karbondioksitinin azalması.

akardiyotrofi *acardiotrophia* Kalp atrofisi.

akarisit *acaricide* Kene ve benzeri eklem bacaklıları öldürücü madde, ilaç.

akatafazi *acathaphasia* Özellikle söz dizimi (sintaks) üzerinde görülen afazi, sintaks kabiliyetsizliği, konuşma intizamsızlığı.

akit *act* Sözleşme.

akomodasyon *accommodation* bk. uyum.

akondroplazi *achondroplasia, chondrodystrophia hypoplastica* Gövdenin normal, ekstremitelerin kısa olduğu kalıtsal, orantısız, cücelik.

akragnosis *acragnosis* Kol ve ayaklarda duyarlılık yitimi.

akrasiya *acrata* **1.** Kuvvet veya hâkimiyetten mahrum olma. **2.** Kendini tutamama hâli, takatsızlık, iktidarsızlık; inkontinans.

akratüresis *acraturesis* **1.** İdrar tutamama. **2.** Mesane atonisine bağlı işeme güçlüğü.

akroasfiksi *acroasphyxia* Raynaud hastalığı.

akromatizm *achromatism* Renk körlüğü.

akromatofil *achromatophil(e)* **1.** Boyalara karşı ilgi göstermeyen, kolay boyanmayan. **2.** Akromatin gibi bazik boyalarla kolay boyanmayan hücre veya doku.

akromazi *achromasia* **1.** Derinin normal pigmentasyonunu kaybetmesi; akroma. **2.** Noksan beslenmeye bağlı renksizlik. **3.** Solukluk. **4.** Kaşektik renksizlik. **5.** Doku veya hücrelerin mutak boyama metodlarına cevap vermemesi. **6.** Boyayı kusma, renk atma.

akromatoloji *acropathology* El ve ayak hastalıkları bilimi.

akselerasyon *acceleration* **1.** Hızlanma, yükselme, süratlenme. **2.** Solunum ve nabız gibi kronolojik belli bir bölüm içinde ortalama sayısı bilinen fizyolojik olaylar hakkında.

aktif ötanazi *active euthanasia* Hekimin derin sedasyonu takiben letal dozda bir anestetik ya da uyuşturucu madde vererek hastanın yaşamını sonlandırması.

akut *acute* Hızlı gelişen, hâd, şiddetli. Hassas, nazif, delici.

aldatma kabiliyetini haiz *fraudulent capacity* Belgeler üzerinde tespit edilen tahrifat veya sahteciliğin nitelik yönünden profesyonelce tasarlandığı, ancak teknik cihaz kullanılarak tahrifat veya sahteciliğin anlaşılabilirliği yönünde yapılan değerlendirme, iğfal ve ikna kabiliyetine haiz.

aleka *postmortem coagulum* Postmortem dönemde kalp boşlukları ve büyük damarlarda iri kitleler hâlinde bulunan elastik kıvamda genellikle parlak, sarımsı-beyaz renkte formalinde sertleşmeyen fibrin kitlelerinin oluşturduğu yumuşak pıhtı.

aleksi *alexia* Beyin lezyonuna bağlı olarak meydana gelen, okunulan yazıların tanınmamasıyla karakterize afazi türü.

alle *allele* Genin alternatif ya da değişik şekilleri.

ambivalans *ambivalence* karşıt değerlilik

amnezi *amnesia* bellek yitimi

amputasyon *amputation* Kesme, kesilme. ekstremitelerin ve öteki vücut çıkıntıları (kulak, burun vb.) ile vücut yüzeyinden dış doğru gelişen bir oluşumun cerrahi yöntemlerle vücuttan ayrılması, alınması, çıkarılması.

anastomoz *anastomosis* Ağızlaşma, ağzlaşma. Normal olarak ayrı olan iki aralık veya organ arasındaki cerrahi bir pasaj veya patolojik geçit oluşumu.

anayasa *constitution* Bir devletin yönetim biçimini belirten, yasama, yürütme, yargı güçlerinin nasıl kullanılacağını gösteren, yurttaşların kamu haklarını bildiren temel yasa.

ani ölüm *sudden death* Ölümle sonuçlanan belirtilerin başlamasından ölümün meydana gelmesine kadar en fazla 24 saat geçen ölüm.

anksiyete *anxiety* İç sıkıntısı; endişe, korku veya kuruntunun yarattığı psikik gerilimle belirgin huzursuzluk hâli. Kaygı.

anoksi *anoxia* **1.** Çevrede canlı için gerekli oksijenin bulunmaması. **2.** Oksijen yokluğu.

anormal *abnormal* **1.** Gayritabii. **2.** Kusurlu teşekkül, sakatlık, malformasyon. **3.** Kural dışı, kural dışında kalan, düzgünsüz.

anterograd *anterograde* İleriye yönelik, ileriye doğru giden.

anterograd amnezi *anterograde amnesia* bk. anterograd bellek yitimi.

anterograd bellek yitimi *anterograde amnesia* Olaydan sonrasına ait bellek izlerinin silinmesi hâli.

antisosyal *antisocial* Toplum kurallarına aykırı; toplumun ahlak kurallarına ters; topluma ters düşen.

antrazoz *anthracosis* Maden kömürü tozları veya dumanını devamlı soluma sonucu akciğerlere kömür toplanması ve organın siyahımsı görünüm almasıyla belirgin durum.

antropoloji *anthropology* İnsanın tarihi seyri içinde evrimini, insan ırklarının biyolojik, sosyal, kültürel özelliklerini bütün hâlinde inceleyen bilim dalı; insan bilimi.

antropometre *anthropometer* İnsan vücudunun çeşitli kısımlarının ölçümlerini almada kullanılan araç.

aort *aorta* Kalbin sol ventrikülünden çıkarak vücutun üst ve alt bölümlerine dallar veren ana arter.

apeks *apex* tepe

apoptosis *apoptosis* İstenmeyen her türlü hücrenin elimine edildiği fizyolojik bir ölüm. Hücrel bir intihar

yolu.

apraksi *apraxia* Belli bir amaca yönelik hareketi, istenilen şekilde yapamama.

apse *abscess* 1. Çıban, cerahat kesesi, irin şişi. 2. Dokuların zararına meydana gelen ve arızı oyuklarda toplanan irin kütleleri, cerahat.

araz *symptom* İşaretler. Belirtiler.

arest *arrest* 1. Durma; kesilme. 2. Herhangi bir organ veya oluşumda sürekli seyir gösteren hareketin veya faaliyentin durması.

arızı *contingent* Geçici. Eğreti.

artefakt *artifact* 1. Tabii olmayan yapı veya oluşum. 2. Doku veya organda suni olarak meydana gelmiş veya getirilen şey.

artikülasyon *articulation* 1. İki veya daha fazla kemiğin birbiriyle temas hâlinde geldiği hareketli bölge, oynak yeri, eklem, mafsal. 2. Kelimeyi anlaşılır şekilde telaffuz etme; heceleyerek söyleme.

asfiksi *asphyxia* Havasızlık. Oksijen azlığı-yokluğu. Vücudun gerekli oksijeni alamaması, keza kan ve dokularda artan karbondioksidi atamaması nedeniyle hayatın durması. Havanın akciğerlere ulaşamaması, ulaşırsa alyuvarlarla yeterince birleşmemesi ya da ortamdaki oksijen niceliğinin yetersiz olması gibi nedenlerle canlının havasızlıktan ölmesi.

asidofil *acidophil(e)* 1. Asitsever. 2. Eosin gibi asit boyalarla boyanabilen; hipofiz ön lobunda asit boyalarla boyanan hücreleri belirtmekte kullanılan terim. 3. Asitlik derecesi yüksek vasatlarda gelişen organizmaları anlatır.

asliye ceza mahkemesi *criminal court of first instance* Ceza yargılamasının asıl mahkemesi. Her ilçede kurulup sulh ceza mahkemeleriyle ağır ceza mahkemelerinin görevleri dışındaki davalara bakan mahkeme.

asliye hukuk mahkemesi *civil court of first instance* Hukuk yargılamasının asıl mahkemesi. Her ilçede kurulan ve sulh mahkemesinin yasada belirtilen görevi dışındaki bütün davalara bakan mahkeme.

ateroskleroz *arteriosclerosis* Atardamar duvarlarının esnekliğini kaybetmek üzere sertleşip kalınlaşması.

aura *aura* Hastalık nöbetinin geleceğine dair kişinin hissettiği öncül belirti. Özellikle epilepsi nöbetinin yaklaşmakta olduğunu gösteren, gerçek dışı görüntüler, ses duymalar, tükürük artışı gibi bazı belirtilerle karakterize durum.

avulsiyon *avulsion* Burarak koparma veya ayırma.

aza *organ* Organ, üye, organlar, el, kol, ayak, bacak, havas, böbrek, karaciğer, akciğer gibi vücut bölümlerini niteleyen sözcük.

B

balistik *ballistics* Ateşli silahlarda barut gazının basıncı ile fırlayıp hedefe varıncaya kadar merminin hareketlerini inceleyen bilim dalı.

Barton kırığı *Barton fracture* Radius diatalinde kırıklı çıkık.

barut *gunpowder* Mermi kovanı içinde, kapsül ile ateşleme delikleri aracılığıyla bağlantı gösteren kısmında yer alan toz.

basınç atrofisi *pressure atrophy* Bir dokunun uzun süre ve normalden fazla bir basınç altında kalması sonucu oluşan atrofi.

baskı derecesi *pen pressure* Fulaj izi. Herhangi bir belge düzenlenirken veya yazılırken kaleme uygulanan basınç nedeniyle kâğıt altındaki diğer kâğıtlar üzerinde ve yazı yazılan belgenin arka yüzünde oluşan iz, kalem baskı izi.

bebek *infant* 0-12 aylık çocuk. İnfant.

Beclard kemikleşme merkezi *Beclard ossification center* Femur alt ucundaki epifiz kırıkdağı içerisinde bulunan, intrauterin 9. ayda beliren ve 10 gün içerisinde maksimum büyüklüğüne ulaşan, miadında doğmuş çocuklarda uzun eksenli 5 mm olan baklava dilimi biçimindeki kırmızı renkli kemikleşme çekirdeği.

beden muayenesi *physical examination* Bir suçla ilişkin delil elde etmek için şüpheli veya sanığın bedeninde muayene yapılabilmesi ya da biyolojik örnek alınabilmesi için Cumhuriyet savcısı veya hâkim tarafından karar verilen muayene.

bellek yitimi *amnesia* Unutkanlık, hafıza kaybı. Kişinin yaşadığı durumu hatırlayamama hâli. Amnezi.

Bennet kırığı *Bennet fracture* Birinci metakarp tabanının kırılması ve karpometakarpal eklem içerisine girmesiyle karakterize, kendisini sublüksasyonla gösteren kırık.

benzen *benzene* Kömür katranından elde edilen eritici özelliği sahip hidrokarbon yapısında, uçucu nitelikte bir sıvı; [benzol boya ve ilaç sanayinde kullanılır].

bestiyalite *bestiality* Hayvanlarla cinsel ilişki kurulması. Zoofili.

beyaz ası *white hanging* Yüzün renginin beyaz veya soluk olduğu asi.

beyin kontüzyonu *brain contusion* Kafatasında kırık ve bilinç kaybı yapabilecek güçte bir travmanın etkisiyle meydana gelen beyin dokusu zedelenmesi.

beyin ödemi *brain edema* Beynin hücre içi veya hücre dışı kısımlarında sıvı birikimi.

beyin ölümü *brain death* Beyin sapındaki dolaşım ve solunum merkezlerinin irreversibl olarak çalışmasının durması. Beyin sapı ölümü.

beyin sarsıntısı *commotio cerebri* Refleks ve bilinç kaybı, retrograd bellek yitimi, kusma gibi bulgularla karakterize, kafaya gelen geniş yüzeyle bir cismin yaptığı künt travma sonrasında oluşan, beyinde morfolojik olarak bulgu saptanamayan tablo.

bifurkasyon *bifurcation* **1.** İki dala ayrılma; ikili çatallaşma. **2.** Ana dalın (damar veya sinir) iki kola ayrıldığı nokta; çatallaşma noktası.

bilirkişi *expert* Çözümü özel veya teknik bir bilgiyi gerektiren, hâkimlik mesleğinin gerektirdiği genel ve hukuki bilgi ile çözümlenemeyen konularda bilgisinden yararlanılan kişi.

bilgi *cognition* Hatırlama, düşünce ve idrak gibi zihinsel işlevler topluluğunu tanımlayan kavram. Kognisyon.

bipolar *bipolar* **1.** İki kutuplu. **2.** İki uzantılı.

birden ölüm *unexpected death* Bir kişinin beklenmedik bir zamanda hiçbir neden olmaksızın ya da basit bir etkiden sonra kısa bir süre içerisinde ölmesi.

bitişik atış *contact shot* Silah namlusunun vücuda tam temas hâlinde olduğu veya en fazla 2 cm uzaklıktan yapılan atış.

biyolojik leke *biological blot* Kan, tükürük, vücut sıvısı, semen gibi insana ait biyolojik örneği içeren leke.

biyopsi *biopsy* **1.** Tanı amacıyla mikroskopik muayene için dokudan küçük bir parça alma. **2.** Mikroskopik muayene için alınan doku parçası.

biyotoksikoloji *biotoxicology* Canlı organizmalar tarafından salgılanan toksik maddeler ve etkilerini konu alan bilim dalı.

Bleuler siması *Bleuler face* Şizofrenik hastanın, canlı fakat anlamsız parlak gözler ile çevresindeki olayları anlamak için çaba harcayan insanlardakine benzer şekilde kırıştırılmış alın derisi ile karakterize yüz ifadesi.

boğazlama *cut throat* Boyun ön yüzde görülen

kesici aletlerle, larinks, trakea ve damarların kesilebildiği yaralanma biçimi.

boksör pozisyonu *pugilistic attitude* Yanmış cesedin kuvvetli kaslarının tesiriyle kaslı (bükkülü), yani boksör gibi durma hâli.

bot *bot* İnsan ve hayvanlar üzerinde parazit olarak yaşayan bazı sineklerin larvası.

bradikinezi *bradykinesia* Fizik ve mental bozukluklara bağlı olarak hareketlerin ileri derecede yavaşlaması hâli.

bül *bull* **1.** İçinde seröz sıvı bulunan vezikülden büyük deri kabarcığı; blister. **2.** Deride veziküller oluşmasına sebep olan herhangi bir etken (yakı vb.).

bur-hol *burr-hole* matkap deliği

butlan nullity Bir sözleşmenin hukuka, ahlaka aykırı olması veya geçerlik şartı olan şekil şartına uyulmadan yapılması sebebiyle geçersiz olması. Hükümsüzlük.

C

cebir *force* Bir kimsenin isteginin aksine bir hareketi yapmaya veya yapmamaya zorlanması. Zorlama.

ceza *punishment* Yasaları çiğneyen kişilere mahkemeler tarafından uygulanan yaptırım.

ceza ehliyeti *criminal responsibility* Ceza sorumluluğu. Bir kişinin belirli bir tarihte işlemiş olduğu bir suç sırasında bu davranışı kendi iradesiyle, bilinç serbestisini tam olarak koruyarak meydana getirip getirmediği esasına dayanan değerlendirme. Yani kişinin işlediği suçtan dolayı kanun nezdinde sorumlu olup olmaması.

ceza kanunu *penal code* Genel suçları ve bunlara verilecek cezaları belirten kanun.

cinsel işlev bozukluğu *sexual dysfunctions* Cinsel istek, uyarılma, orgazm, ağrı bozuklukları gibi bozukluklar.

cinsel istismar *sexual abuse* Psikososyal gelişimini tamamlamamış çocuğun bir yetişkin tarafından cinsel uyarı için kullanılması.

cinsel saldırı *sexual assault* Cinsel bir amaçla veya cinsel arzuları tatmin amacıyla bir kimsenin vücut dokunulmazlığının ihlali.

Colles kırığı *Colles fracture* Radius alt ucunun kırılması ve alt parçanın arkaya yer değiştirmesi.

Cotard sendromu *Cotard syndrome* Duyusal bozuklukların ve intihar eğiliminin bulunduğu paranoya.

Creutzfeldt-Jacob hastalığı *Creutzfeldt-Jacob*

disease En belirgin bulgusu bunama olan, apati ve irritabilite, dezoryantasyon, entelektüel bozukluklar, afazi, apraksi, disleksi, disgrafi, duygusal uyarıların neden olduğu spazmlar, reflekslerde artma, hipokinezi, tremor, koreoatetoid hareketler, görme bozuklukları gibi nörolojik semptomların izlendiği virüs infeksiyonu.

Crush sendromu *crush syndrome* ezilme sendromu

Cumhurbaşkanlığı affı *Presidential amnesty* Anayasanın 104. maddesine göre; Cumhurbaşkanı tarafından sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebi ile belirli kişilerin cezalarını hafifletme veya kaldırma yetkisinin kullanılması.

Ç

çapraz sorgu *cross-examination* Tanık dinleme işleminin hâkim önünde doğrudan doğruya savcı ve savunma tarafından yapılması.

çizgisel kırık *linear fracture* Uzun bir kemiğin uzun eksenini boyunca izlenen kırık. Lineer kırık.

çabuk ölüm *rapid death* Sağlıklı bir kişinin hastalanması ve birkaç saat veya gün içerisinde ölmesi.

çehre *face* Yüz. Yeni Türk Ceza Kanunu'na göre; kişiye cepheden bakıldığında üstte saçlı deri sınırı (saçı dökülen ya da azalan kişilerde görülebilen frontal bölge dâhil), yanlarda kulaklar dâhil olmak üzere kulakların arkasından inen hayalî düz çizgilerin her iki klavikula ile kesiştiği noktalar ile altta fossa jugularisten başlayıp yanlara doğru klavikularını takip eden çizgiler arasında kalan bölge.

çehrede sabit eser *permanent scar on the face* yüzünde sabit iz

çehrenin daimi değişikliği *permanent change on the face* yüzde sürekli değişiklik

çocuk istismarı *child abuse* Sıfır-18 yaş grubundaki çocukların, sorumlu olan kişi veya kişiler tarafından, zarar verici olan, kaza dışı ve önlenebilir bir davranışa maruz kalması.

çocuk mahkemesi *juvenile court* Küçüklerin yargılanması ile gerekli tedbir ve cezaları hükmetmekle görevli ihtisas mahkemesi.

çocuk suçluluğu *juvenile delinquency* On sekiz yaşını doldurmamış kişiler tarafından ceza kanunlarına aykırı bir davranışta bulunulması durumu.

çoğul kişilik bozukluğu *dissociative personality*

disorder İki veya daha fazla, birbirinden farklı kimlik veya kişiliğe sahip olma durumu.

çökme kırığı *depression fracture* Kafatası kubbesine gelen künt cisimlerin oluşturduğu ve bu cismin şekline uyan özellikler taşıyan kemik çökmesiyle karakterize kırık.

çürüme haritası *decomposition map* Çürümeye başlayan cesette damarların vücut yüzeyinden görülmesi.

D

darp *blow* Vurma, vuruş.

dava ehliyeti *capacity to sue* Medeni hakları kullanma ehliyetinin yargılama hukukundaki karşılığı.

defekt *defect* Kusur, boşluk, doku kaybı.

defin *inhumation* Gömme.

defisit *deficit* Bozukluk, kusur.

deflorasyon *defloration* Himenin cinsel ilişkiyle, klinik muayene sırasında ya da parmakla yırtılması.

deformasyon *deformation* Şekil bozukluğu, sakatlık, normal şeklini veya yapısını kaybetme.

degradasyon *degradation* Yıkım. Bozunma. DNA'nın morötesi ışık, kimyasal madde, radyasyon gibi çevresel etmenlerle parçalanması.

dejavu *déjà vu* sanki görmüştüm

dekompresyon hastalığı *decompression sickness* Dalgıçların su yüzeyine birdenbire çıkmaları ya da basınç düzenleme sistemi bulunmayan uçakların ani yükselmeleri sonrasında, kanda ve dokularda erimiş hâlde bulunan azotun gaz hâline dönüşmesiyle beliren, merkezi ve periferik sinir sistemi elemanlarında kanama ile nekrozların neden olduğu felçler, akciğerlerde kanama ve ödem, uzun kemiklerin uçlarında nekrozlar ile yağ embolizminin de eklendiği tablo; vurgun; Caisson hastalığı.

dekontaminasyon *decontamination* Bulaş durumundan kurtulma.

delik *foramen* Bir boşluğu başka bir boşluğa birleştiren veya bir kanalın ağzı. Fevha, foramen.

delil *evidence* Herhangi bir olayın mahkemede değerlendirilmesi sırasında doğruluğu kabul edilmiş ifade, belge ya da belirtir.

deliran aktif *delirent active* Mistik paranoyası olan, lider durumunda olan ve peşinden deliran pasif bir grubu sürükleyen, onlara tüm isteklerini yaptırabilen kişi.

deliran pasif *delirent passive* Mistik paranoyası

olan, lider durumundaki bir kişinin peşinden giden, onun her istediğini yapan histerik veya oligofren insanlar.

demans *dementia* Entelektüel işlevlerin değişik boyutlarının kişinin sosyal ve ekonomik aktivitelerini olumsuz etkileyecek biçimde sürekli ve ilerleyici şekilde bozulması.

deprivasyon *deprivation* Yoksun bırakılma. Gerekli bir parça, organ güç ya da bir şeyin eksikliği/kaybı.

derealizasyon *derealization* Kişinin çevresini bambaşka, tanımadık, yabancı bir çevre gibi algılaması.

dereistik düşünce *dereistic thinking* Düşüncenin garip, anlaşılmaz ve gerçeklikten uzak olması.

derin ekimoz *deep ecchymose* Deri altı ve daha derin dokularda ortaya çıkan, travma etkisiyle oluşan büyük damar yırtılmalarına bağlı olan, önceleri fark edilmeyen ve belirli bir süre sonra deride renk değişimiyle kendini gösteren rengi değişmiş ekimoz.

deselerasyon *deceleration* Hız ve temponun düşürülmesi.

deserebre *decerebrate* Beyin işlevleri ortadan kalkmış.

dezoryantasyon *disorientation* Zaman, yer, kişi, hastalık kavramının bozuk olduğu hâl.

difüz *diffuse* Oldukça yaygın.

disakuzi *dysacusia* Seslerin frekanslarının ve yoğunluğunun değişik şekilde algılandığı işitme kusuru.

disartri *dysarthria* Kas kontrolünde bozukluk sonucu cümlelerin hatalı birleşmesiyle karakterli konuşma bozukluğu.

diseksiyon *dissection* Parçalarına ayırma. Organları usulüne uygun kesme.

disfazi *dysphasia* Beyin lezyonu sonucu oluşan uyum eksikliği ile sözcüklerin yerinde kullanılmamasına bağlı konuşma bozukluğu.

disfori *dysphoria* Huzursuzluk, ajitasyon hâli.

diskinezi *dyskinesia* İstemli hareketlerin yapılması gücünün azalması/bozulması.

dislali *dyslalia* Dış konuşma organlarının bozukluğuna bağlı düşüncelerini ifade etme güçlüğü.

disleksi *dyslexia* Yazıları görüp okuma, heceleme, yazma yeteneğinin bozuk olduğu kalıtsal hastalık.

disparöni *dyspareunia* Kadının cinsel ilişki sırasında zorluk ve ağrı çekmesi hâli.

dispraksi *dyspraxia* Uyum gerektiren işlevlerin yapılmasındaki gücün kısmen azalması.

dissimülasyon *dissimulation* Paranoit bileşenler içeren bir akıl hastalığının erken döneminde ya da serebroskleroza bağlı demans tablosuna girmekte bulunan ve bu durumunu fark etmeye başlayan kişinin hastalığını saklama çabası içerisinde bulunduğu tablo.

distorsiyon *distortion* Burkma, burkulma. Bükülme etkisiyle normal konumunun bozulması.

diz-dirsek pozisyonu *knee-elbow position* Hastanın yüzüstü ve masaya yalnızca diz-dirsek uçlarının temas edecek biçimde durması ve gövde ile bacaklar arasındaki açını 90 derece olmasıyla karakterize, özellikle livata muayenesinde kullanılan pozisyon.

DNA *deoxyribonucleic acid* Hücre çekirdeklerinde bulunan çift zincirli genetik materyalin nükleotitleri. Deoksiribonükleik asit.

DNA analizi *DNA analyses* Kimliklendirmede kullanılmak üzere DNA profili elde etmek için belirli bir DNA parçasının tekrar eden baz dizisinin tanımlanması veya tekrar eden baz dizilerinin sayısının belirlenmesi.

DNA veri bankası *DNA databank* DNA analizi sonucu elde edilen kişiye özgü DNA profillerine ait bilgilerin elektronik ortamda depolandığı ve diğer profillerle mukayese edilebildiği sistem.

doğal ölüm *natural death* Normal yaşam süresini tamamlamış ya da bir hastalığı olan kişilerde görülen ölüm şekli.

doğuştan *congenital* Doğumdan önce bulunan; doğum sırasında var olan. Konjenital.

dokuzlar kuralı *rule of nines* Yanık alanı yüzeyinin, tüm vücut yüzeyine oranını saptamaya yarayan kural. Baş-boyun % 9, kollar, göğüs, karın, her iki bacak % 18, genital bölge % 1.

dövmüş çocuk sendromu *battered child syndrome* Caffey tarafından tanımlanmış genellikle 3 yaş altındaki çocukların anne-baba veya bakıcıları tarafından dövülmesiyle cilt ve yumuşak doku lezyonları ile kemik kırıkları ve subdural hematomun birlikte görüldüğü sendrom.

duhule müsait *suitable for coitus* Cinsel birleşmeden etkilenmeyen ancak doğum sırasında yırtılabilen kızlık zarlarını niteleyen tanımlama.

duygulanım *affect* Kişinin içinde bulunduğu duygu durumu; yaşantılara verdiği tepki ve duygularını ifade etme biçimi. Affekt.

duygusal istismar *emotional abuse* Çocuk ve

gençlerin kendilerini etkileyen tutum ve davranışlara maruz kalarak veya gereksinim duydukları ilgi, sevgi ve bakımdan yoksun bırakılarak toplumsal ve bilimsel standartlara göre psikolojik hasara uğratılmaları durumu.

duyularından ve organlarından birinin işlevinin sürekli zayıflaması *organ insufficiency* Organdaki veya ekstremitedeki anatomik kayıp ve/veya fonksiyonel bozukluğun o organ veya ekstremitenin kendi anatomik yapısı ve/veya fonksiyonuna göre % 10-50 arasında olması. Uzun zaafi.

duyularından ve organlarından birinin işlevinin yitirilmesi *organ failure* Organdaki veya ekstremitedeki anatomik kayıp ve/veya fonksiyonel bozukluğun o organ veya ekstremitenin kendi anatomik yapısı ve/veya fonksiyonuna göre % 50'nin üstünde olması. Uzun tatili.

E

ekimoz *ecchymosis* Çürük, bere, morluk. [Trauma etkisi ile arteriyel ve venüllerin yırtılarak kanın doku arasında yayılıp pıhtılaşması sonucu meydana gelir. Bu yayılma doku aralıklarını doldurma şeklindedir].

ekimoz maskesi *mask of ecchymosis* Karın-göğüs basısında, baş, boyun ve göğsün üst kısmının koyu morumsu-siyah renkte olması ile karakterize görünüm.

ekopraksi *echopraxia* Birinin hareketlerini aynen tekrar etme. Taklit.

ekshibisyonizm *exhibitionism* Dış genital organlarını ani ve şaşırtıcı bir biçimde, kompulsif olarak, tanımadığı yabancı kişilere göstermesi ile belirgin cinsel sapıklık, teşhircilik, gösterimcilik.

eksitasyon sendromu *excitation syndrome* Hareketliliğin artması, aşırı konuşma, uykusuzluk, neşe, öfke, huzursuzluk, saldırganlık gibi davranışlarla seyirli psikotik hâl.

eksitus exitus Ölüm.

ekstansiyon *extantion* Germe, gerilme, uzama, uzatma.

ekzaltasyon *exaltation* Genellikle büyüklük hayaliyle birlikte olan aşırı gururlanma hâli, normalin üzerinde hareket ve konuşma, neşe ya da öfke, huzursuzluk, uyku azlığı gibi özellikleri içeren psikiyatrik tablo.

Electra kompleksi *Electra complex* Oedipus kompleksinin kadında görülen şekli.

elektroforez *electrophoresis* Moleküllerin, nişasta, agaroz, akrilamid gibi jel yapılı maddeler bulunan ortamda

elektriksel alanın etkisiyle göç hızlarının farklılığından yararlanılarak ayrılması.

embolizm *embolism* Bir cismin kan akımıyla sürüklenerek damarları tıkanması.

emigrasyon belirtisi *emigration sign* Paranoya hastalarının, baskı gördükleri kişilerden uzaklaşmak için semt, şehir, ülke değiştirme şeklindeki davranışları.

empati *empathy* Kişinin kendi duygusal durumundan farklı duygusal durumları anlama becerisi.

empotans *impotence* 1. Güç eksikliği, güçsüzlük. 2. Erkekte cinsel gücün yetersizliği veya yokluğu. Penis ereksiyonunun olmaması.

epidural kanama *epidural bleeding* Dura ile kemik arasında sıklıkla travmatik a. meningeal media yırtığına bağlı 150-200 cm³ biriktiğinde şahsın ölümüne yol açan kanama.

epilepsi *epilepsy* Beyinde elektriksel aktivite bozukluğuna ve özellikle ani elektrik boşalmasına bağlı elektrik kesintisi ve konvülsiyonlarla belirgin tekrarlayıcı nöbetlerin görüldüğü klinik tablo.

epileptik karakter *epileptic character* Güvenilmez, paranoit; toplum değerlerine karşı, dinî duygu, inanç ve ritüellerine karşı aşırı bağlı; lüzumsuz ayrıntılı konuşan, irrite, aşırı iltifat ve ilgiden aşırı nefret ve hiddet arasında duygusal sebatızsızlık, kaba donuk yüz, muhakeme kusuru olan tepkileri yavaş olan kişilik bozukluğu.

ereksiyon *erection* Penisin sertleşmesi.

erektil işlev bozukluğu *erectil dysfunction* Tatmin edici bir seksüel eylem için uygun penis sertleşmesini sağlayamama ve/veya devam ettirememeye hâli.

erişkin *adult* 1. Tam oluşmuş. 2. Cinsî bakımdan ergin organizma. Adult.

eritem *erythema* Deride görülen yerel kırmızılık.

erotomani *erotomania* Libido ve cinsel aktivitenin artması.

erozyon *erosion* Deri ve mukozada yüzeyel doku kaybı, aşınma.

esrar *cannabis* Hint keneviri yapraklarından elde edilen reçine.

etil alkol *ethyl alcohol* Doymuş karbonlu hidrojenlerin hidroksit derivesi olan alkanın tek değerli alkolü. Glikoz içeren tüm hububat, meyve ve sütün fermantasyonundan elde edilir. Yakacak olarak, bazı ilaçların hazırlanmasında ve dezenfektan olarak tıpta kullanılır.

evolüsyon *evolution* Bir organ ya da organizmanın olgunlaşma süreci.

ezilme sendromu *crush syndrome* Ağır yaralanma sonucu böbreklerde hemoglobin birikimi sonucu böbrek yetmezliğiyle sonuçlanan hastalık. *Crush* sendromu.

F

fallus *penis* Erkek üreme organı.

farik ve mümeyyizlik *ability of realization and distinction* Bir çocuğun (12-15 yaş), işlediği suçun bilincinde olması, bilerek, isteyerek suç işlemesi, eylemin anlam ve sonuçlarını kavraması.

fatal *fatal* Ölüme götüren, ölümlü sonuçlanan, öldürücü, ölümcül.

feminizasyon *feminization* Dişilik vasıflarının gelişimi, kadınlaşma, dişileşme.

fertil *fertile* 1. Gelişme yeteneği olan, doğurabilen; 2. Mümbit, verimli.

fetisit *feticide* Dölüt hâlinde iken öldürme.

fetiş *fetish* Büyülü olarak düşünülen ve erotik arzular veren cisim.

fetişizm *fetishism* Karşı cinse ait aslında cinsel anlamı olmayan fakat kişi için sembolik cinsel haz kaynağı olan bir nesne ile cinsel doyum tutkusu.

fetüs *fetus* Üçüncü gebelik ayı başından doğuma kadar devre içinde gebelik ürününe verilen isim, uterus içinde gelişen yavru, cenin.

fevha *foramen* delik

fibrozis *fibrosis* Hücre aralarındaki liflerin artması, lif dejenerasyonu, fibrozit.

fiil ehliyeti *capacity to act* Medeni hakları kullanma ehliyeti.

fiksing *fixing* bk. tespit etme.

filarisit *filariicide* Filariyaları yok eden bir faktör.

filariya *filaria* Omurgalı hayvanların kanında ve dokularında parazit olarak yaşayan kıl kurdu cinsi, filariyaya sebep olan parazit grubu.

fistül *fistula* Deri yüzeyi ile vücut boşlukları arasındaki anormal kanallar, fistül.

fisür *fissure* (Lat. *fissura*) Deri veya mukozanın hafifçe veya yüzeyel olarak çatlaması durumu, çatlak, yarık.

fleksibilite *flexibility* Eğilme (bükülme) yeteneği.

fleksiyon *flexion* Eklem yapıtı içeriye doğru bükülme hareketi, bükülme; bükme.

fokal *focal* Mihraki, odağa ait.

foküs *focus* odak

foramen *foramen* delik

formal *formalin* Formaldehit çözümü.

frijit *frigid* Cinsel anlamda soğuk (kadın).

frotterizm *frotteurism* Genellikle erkeğin orgazm amacıyla penisini tamamen giyinmiş bir kadının kalçalarına ya da vücudunun diğer kısımlarına sürmesi, sürtünmecilik, forçculuk.

füg *fugue* Kişiyi evinden ve çevresinden ayrılarak gagesiz gezip dolaşma gibi davranışlara iten, bir ölçüde karakter değişimi ile belirgin geçici durum. Kişi bu tablodan sıyrıldığı zaman olanları hatırlamaz.

G

Galeazzi kırığı *Galeazzi fracture* Radiusun bilek üzerinden kırılması ve ulna distal ucunun eklemden ayrılmasıyla karakterize kırık; Dupuytren kırığı.

Ganser sendromu *Ganser syndrome* Bellek yitimi, varsanımlar ve çocuksu, alaycı konuşma şeklindeki belirtilerle ortaya çıkan psikopatolojik tablo.

gaz embolisi *gas embolism* Damarların hava ya da gaz kabarcıklarıyla tıkanması sonucu oluşan emboli.

gaz kromatografisi *gas chromatography* Uçucu organik narkotik ve psikotrop maddeleri bozunmadan birbirinden ayırmak ve analizini yapmakta kullanılan bir tür kromatografik yöntem.

gazlı kangren *gas gangrene* Cilt altı dokuda anaerob mikroorganizmaların (*clostridium* türü) üremesiyle oluşan kangren.

gen *gene* Bir kromozom içinde belirli bir noktayı (lokus) işgal eden kalıtsal materyal ünitesi. Kalıtımın temel birimi olup, özel bir polipeptit zincirinin amino asit sırasını şifreleyen DNA kesimidir.

genom *genom* Bir bireyin ya da bir hücrenin genetik materyalinin tamamı.

genel kurul *general assembly* Adli Tıp Kurumu başkanı, ihtisas kurulları başkanı ve üyelerinden oluşan, mahkemeler ve savcılıklar tarafından kanaat verici bulunmayan, ihtisas kurullarınca oy birliğiyle alınmamış kararları, aralarında çelişki bulunan bilirkişilik raporlarını görüşen kurul.

genetik *genetic* Genlerle ilgili, kalıtımla ilgili, genlerle geçen.

gezici ekimoz *migratory ecchymose* Kafa travmasında göz çevresinde, karın travmasında kasıklarda mey-

dana gelen, travmanın geldiği bölgedeki damarların yırtılmasıyla oluşan, kanamanın yer çekiminin etkisiyle daha aşağı bölgelere inerek oluşturduğu ekimoz.

gonad *gonad* Gametleri ve erkek ya da dişi (testikül ya da ovaryum) hormonları oluşturan genital bez.

Gosselin kırığı *Gosselin fracture* Tibianın diz eklemine kadar ulaşan V biçimindeki kırığı.

Gözlem İhtisas Dairesi *observation department* Haklarında Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 74. maddesine göre gözlem kararı verilmiş tutuklu ve tutuksuz kişilerle hukuk mahkemelerince hukuki ehliyetleri bakımından gözlemi gerekli görülen kimselerin yatırılarak gözlem altına alınması ve haklarında rapor düzenlenmesi ile görevli adli tıp kurumu ihtisas dairesi.

grafoloji *graphology* El yazısına bakarak kime ait olduğunu veya kişinin karakterini tanıma.

H

hacir *legal incapacity* Kişinin medeni haklarını kullanma yetkisinin mahkemece kaldırılması.

halüsinasyon *hallucination* Mevcut olmayan bir şeyi görme, işitme, tat veya kokusunu alma; dışarıdan bir uyarı olmaksızın hayal gücündeki bozukluk nedeniyle beliren yalancı algılamaya; sanrı, varsanım.

hamster *hamster* Sıçana benzeyen ve laboratuvarlarda deney hayvanı olarak kullanılan bir kemirgen.

Hangman kırığı *hangman fracture* Cellat kırığı. İkinci boyun omurunun (*axis*) ani hiperekstansiyon sonucu arka elementinde meydana gelen kırık.

hapis psikozu *psychosis in prison* Uzun süre hapisnede kalanlarda görülen, paranoit öğelerin ön planda olduğu psikiyatrik tablo.

havalı tabanca *air pistol* Hava ve gaz basıncı ile çalışan ateşsiz, namlusu yivli veya yivsiz, uluslararası standartlara uygun silah, havalı tüfek.

havas *sense* Görme, işitme, tat alma, koklama, hissetme olarak bilinen beş duyunun her biri.

havuz kırığı *pond fracture* İçerisinde çeşitli yönlere dağılan kırık çizgilerinin bulunduğu halka biçimindeki kırık çizgisi ile çevrili kafatası kırığı.

hayati tehlike *life-threat* Travmaya uğrayan kişilerin travmaya uğradığı andan başlamak üzere travma sonucunda oluşan yara ya da diğer zararların hayat için tehlike ve ölüme yol açabilecek nitelikte olması.

hematom *hematoma* Doku içerisinde kitle yapan

kanama; travma sırasında yırtılan damarlardan çıkan kanın dokular arasında toplanmasıyla oluşan kitle.

hemipleji *hemiplegia* Vücudun bir yarısını tutan felç; tek taraflı felç.

hemofili *hemophilia* Kanın pıhtılaşma yeteneğinde bozukluk ile belirgin kalıtsal hastalık. Önemsiz bir travma ile aşırı kanama eğilimi gösterir. Erkeklerde daha sık görülür.

hemotoraks *hemathorax* Plevranın iki yaprağı arasında kan birikmesi.

herbisit *herbicide* Otları öldüren veya normal gelişimini etkileyen madde, tarım ilacı.

heredite *heredity* kalıtım

hermafroditizm *hermaphroditism* Kişide her iki cinsite ait cinsiyet bezlerinin (testis, over) birlikte bulunması hâli.

hezeyan *delusion* Muhakeme bozukluğu sonunda beliren, bazıları olanaksız, ancak kişinin kesin olarak inandığı, asalet, keşif, kıskançlık, şehvet, suçluluk, megalomanik gibi tipleri bulunan yanlış inanış.

hidrotoraks *hydrothorax* Plevranın iki yaprağı arasında sıvı toplanması. Plevral efüzyon.

higrom *hygroma* Sıvıyla dolu kese; eklem bursasının sıvıyla dolarak şişmesi.

himen *hymen* Kızlık zarı; vulva ile vajinayı birbirinden ayıran üzeri mukozayla örtülü ince fibröz zar.

himenal karunkul *carunculae hymenales, myrtiformes* Yırtılmış kızlık zarı organize olduktan sonra doğumdan sonra ortadan kalkan yuvarlakça, parlak beyaz renkli oluşumlar.

hiperemi *hyperemia* Bir dokuda damarların genişlemesine ve kan miktarı artmasına bağlı kırmızılık.

hiperplazi *hyperplasia* Bir organın ya da dokunun büyüklüğünde, o doku ya da organa ait hücrelerin sayısı artışı sonucu görülen büyüme.

hipertermi *hyperthermia* Vücut ısısının 40°C üstüne çıktığı, daha çok merkezi sinir sistemi etkilenmelerinde ve sıcak çarpmalarında görülen ateş; tedavi amacıyla vücut ısısının yükseltilmesi.

hipertrofi *hypertrophy* Bir organın ya da dokunun büyüklüğünde o doku ya da organa ait hücrelerde hacim artışı sonucu oluşan büyüme.

hipokondriyak *hypocondriac* Ciddi bir hastalığı olduğuna inanan ve yersiz kuruntuları bulunan kişi.

hipoksi *hypoxia* Solunum havasında yetersiz oksijen

bulunması. Organ ve dokularda oksijen azlığı.

hipomani *hypomania* Hafif eksitasyon, logore, öfori, dikkat artışı, olayları çabuk kavrama, teşhircilik, hiperseksüalite, hareketlilik, cömertlik, yorulmazlık, kendine güven artışı, uyku bozukluğu gibi bulguların izlendiği akli arıza.

hipotermi *hypothermia* Vücut ısısının 35°C altına düşmesiyle ortaya çıkan tablo.

hipotoni *hypotonia* 1. Tonüs azalımı. 2. Göz içi basıncının düşük oluşu.

histeri *hysteria* Özellikle genç kız ve kadınlarda daha sık görülen psişik ve motor bozukluklarla karakterize bir durum. Duygusal reaksiyonlarda taşkınlık, kişilik değişimi ve değişik hastalıkları taklit etme çabası ve bayılma nöbetleri ile birlikte görülür.

histopatoloji *histopathology* Hastalıkların mikroskopik yapılarını inceleyen, mikroskobik özelliklerine göre gruplandırılan, organlarda yaptıkları zararları belirleyen, hastalıkların tanısını koyan bilim dalı.

HIV *human immunodeficiency virus* Cinsel temasta ve infekte kan ürünleri (kan, plazma) ya da batıcı-delici araçlarla (enjeksiyon, cerrahi alet) bulaşarak insanlarda hücrel bağışıklık sistemini oluşturan T-lenfositlerin işlevlerini bozan AIDS hastalığına neden olan virüs.

Hofmann çukuru *Hofmann space* Bitişik atış mesafesinden namlunun cilde tam temas ettirilerek yapıldığı atışlarda, barutun yanma ürünlerinin hepsinin büyük bir basınçla cilt altına dolması cilt altında koyu renkli, yanık biçiminde boşluk oluşumuyla karakterize lezyon.

hukuki ehliyet *civil responsibility* Hak sahibi olabilme, hukuki hak ve yetkilerini kullanabilmek için yeterli derecede akıl sağlığına sahip olabilme. Temyiz kudreti, mümeyyizlik, ayırtım gücü.

I

ırza geçme *rape* Ereksiyon hâlindeki penis başının (glans penis) kızlık zarını (halkasını) vajinal kanala doğru ya da anüs sfinkterini anal kanala doğru ejakülasyonu sağlayacak biçimde geçmesi.

ırza tasaddi *caranal abuse* Koit (cinsel ilişki) amacı olmaksızın cinsel isteklerin tatmini için yapılan hareketler.

İ

idare mahkemesi *administrative court* İptal, tam

yargı davalarıyla genel hizmetlerden birinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyumsuzluklara ilişkin davaları çözümleyen mahkeme.

idiopatik *idiopathic* Kendiliğinden oluşan; nedeni bilinmeyen; primer.

idiosinkrazi *idiosyncrasy* Bazı kişilerde aldıkları ilacın beklenmeyen ani bir reaksiyon oluşturması; bir bireyde bazı ilaçlara, proteinlere ve herhangi bir maddeye karşı ileri derecede duyarlı olma hâli.

idiyot *idiot* İleri derecede zekâ geriliği olan kişi.

idrak *comprehension* Anlama ve kavrama. Komprensiyon.

ihmal *negligent act* Haksız sonuca yönelmemekle birlikte, durumun ve koşulların gerektirdiği dikkat ve özeni göstermeme durumu.

ihmal neglect Çocuğa bakmakla yükümlü kişinin bu yükümlülüğünü yerine getirmemesi, çocuğu fiziksel veya duygusal olarak ihmal etmesi.

ikili ölüm *dyadic death* İki kişinin birlikte intihar etmesi ya da cinayeti işleyen kişinin kendisini de öldürmesi.

ikiz delilik *folie a deux* Belirgin hezeyanlarla giden psikotik bozukluğu olan kişi ile yakın ilişki çerçevesinde bulunan diğer kişide hezeyan gelişmesi.

illiyet *casual* Bir sonucu ortaya çıkaran eylem ve hareketle, o sonuç arasındaki bağıntı. Nedenellik. Sebep sonuç ilişkisi.

illüzyon *illusion* yanılsama

imperfore himen *hymen imperforatus* Açıklığı (deliği) bulunmayan himen.

imza *signature* Bir kimsenin, bir yazının altına bu yazıyı yazdığını veya onayladığını belirtmek için her zaman aynı biçimde yazdığı ad veya işaret.

imza tersimi *signature construction* İmzayı oluşturulan tüm hatların yapılması, resmedilmesi.

infaz tehiri *reprieve* Hapis cezasının uygulanmasının akıl hastalığı veya diğer hastalıklar nedeniyle Adli Tıp Kurumunca düzenlenen ya da tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca düzenlenip Adli Tıp Kurumunca onaylanan sağlık kurulu raporuyla iyileşinceye kadar ertelenmesi.

insan hakları *human rights* Devlet karşısında her bireye ait eşitlik, mülkiyet, özgürlük, güvence gibi haklar.

in vitro *in vitro* Yapay çevrede; deney tüpü

içerisinde.

in vivo *in vivo* Canlı organizma içerisinde.

indüksiyon *induction* Uyarma; meydana çıkarma.

infant *infant* bebek

infantisit *infanticide* Bebek öldürme; yeni doğmuş evlilik dışı bir bebeğin, ailenin namus ve şerefine korunması düşüncesiyle doğumu yapan anne tarafından öldürülmesi.

infarkt *infarct* Kısa sürede oluşan güçlü iskemiyle karakterize dolaşım yetmezliğine bağlı yerel iskemik doku nekrozu.

infertilite *infertility* Üreme yeteneğinin azalması/ yokluğu; sterilite.

inhibisyon ölümü *inhibition death* Vücut yüzeylerindeki sinir uçlarının fiziksel, kimyasal uyanlarla uyarılması ya da korku, öfke, ağrı gibi nedenler sonucunda solunum ve dolaşım sisteminin refleks yolla durmasına bağlı, olay ile ölüm arasında çok kısa bir sürenin bulunduğu, dış ve iç muayenede ölüm nedeni olabilecek değişikliğin görülmediği ölüm şekli.

insest *incest* Birinci derecede kan bağı bulunan kişiler (baba-kız, ana-oğul, dede-torun vb.) arasındaki cinsel ilişki; evlilikleri yasalarla engellenen, ana-oğul, baba-kız, kardeşler vb. akrabalar arasındaki cinsel ilişki; fücur; enest.

insidans *incidence* Belli bir süre sırasında görülme ve rastlanma sıklığı.

insizyon *incision* Kesi, kesme, cerrahide keserek açma.

interseksüalite *intersexuality* Fiziksel görünüş, genital organlar ve cinsel yaklaşım açısından hem erkek hem kadın özellikleri gösteren kişi.

interval *interval* 1. İki nesne arasındaki uzaklık. 2. Zaman aralığı, fasıla.

intihar *suicide* Kendini öldürme.

intoksikasyon *intoxication* Zehirlenme.

intrakraniyal *intracranial* Kafatası içi; kafatası içinde.

intramedüller *intramedullary* 1. Medülla spinalis içinde. 2. Medulla oblongata içinde. 3. Kemik iliği içinde.

invölüsyon *involution* Fizyolojik atrofi. Yaşamın belirli dönemlerinde bazı organ ve dokularda oluşması doğal olan atrofi şekli.

iple boğma *garroting* İp, kayış, kravat, eşarp, çorap

vb. araçlarla uygulanan, çenenin hemen altında ve tüm boynu saran telemi bulunan zorlu ölüme neden olan eylem.

irritasyon *irritation* Uyarma, tahriş, irkiltme.

iş kazası *work accident* İş yerinde, iş dolayısıyla veya işe gidiş geliş sırasında meydana gelen ve çalışanı, hemen veya sonradan bedence veya ruhça arızaya uğratan olay.

işkence *torture* Bir kişiye maddi veya manevi olarak yapılan aşırı eziyet. Bir kişiye karşı kamu görevlisi veya onun adına çalışan kişilerce gerçekleştirilen insan onuruyla bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine, aşağılanmasına yol açacak davranışlar.

işleklilik derecesi *activity ratio* El yazısının basınç, hız ve seyrine ilişkin değişkenlerin bir arada oluşturduğu bir parametre.

iskemi *ischemia* Vücudun ya da bir organın sınırlı bir bölümünde kanlanma eksikliği; yerel kanlanma eksikliği.

J

jargon atrofi *jargon atrophy* Kişinin yazı yazabildiği ancak beyin korteksindeki bir lezyon nedeniyle harflerin birleşmesinin anlamsız olduğu tablo.

Jefferson kırığı *Jefferson fracture* Birinci boyun omurunun (atlas kemik) en az iki yerden kırılması.

jinekomasti *gynecomastia* Erkeklerde memelerin büyümesi.

Jones kırığı *Jones fracture* Beşinci metatarsın diafiz kırığı.

juvenil *juvenile* Genç; çocuk; çocukluk dönemine ait; gençlikte görülen.

K

kadavra *cadaver* Ceset, ölü.

kafatası *cranium* Kafa ve yüz kemiklerinden oluşan bütün.

kaide *basis* Taban, temel.

kaide kırığı *basis fracture* Kubbe kırıklarının kafa tabanına kadar ilerlemesi, kalça üstü ya da ayak üstü düşmelerinde, kafatasına ön, arka, yanlardan gelen sıkıştırılmalarda kafa tabanını oluşturan kemiklerde meydana gelen kırıklar.

kalıtım *heredity* 1. Kalıtsal özelliklerin anne babadan çocuğa geçmesi; soya çekim; irsiyet. 2. Kalıtımla geçen özelliklerin tümü. Heredite.

kalibrasyon *calibration* Bir laboratuvar aracının eş değerleriyle uyumlu sonuçlar verebilecek şekilde ayarlanması.

kalibre *caliber* Biçimindeki bir cismin iç çapı.

kalitatif *qualitative* Kaliteyle ilgili; nitelikle ilgili.

kalitatif analiz *qualitative analysis* nitel analiz

kallus *callus* 1. Nasır. 2. Kırık kemik uçları arasında oluşan kaynamayı sağlayıcı yeni kemik dokusu.

kalp tamponadı *cardiac tamponade* Kalbin ya da aort başlangıcının travmatik veya kendiliğinden yırtılması sonrasında kanın perikard boşluğuna dolması ve kalp işlevlerini önlemesi olgusu.

kalvarya *calvaria* Kalvaryum, kafa kubbesi; kafatasının frontal, parietal ve oksipital kemiklerinin birleşmesiyle olan bölümü.

kangren *gangrene* Genellikle dolaşım bozukluğuna bağlı olarak meydana gelen ağır doku nekrozu.

kantitatif analiz *quantitative analysis* nicel analiz

kantite *quantity* Nicelik.

kapalı kırık *closed fracture* Deride açık yara oluşturmayan kırık; basit kırık.

karboksihemoglobin *carboxyhemoglobin* Karbonmonoksit ve hemoglobinin oluşturduğu stabil kompleks.

kardiyak arest *cardiac arrest* Kalp durması.

karın-göğüs sıkışması *traumatic asphyxia* Karın ve göğüs hareketlerinin engellenmesi sonucunda solunum yapılamadığı, kaza ya da cinayet orijinli asfiksi türü.

karşıt değerlilik *ambivalence* Kişinin bir durum için aynı zamanda iki zıt duygulanımı birlikte hissetmesi hâli. Ambivalans

kastrasyon *castration* Kısırlaştırma. Erkeklerde gonadların ameliyat ya da radyasyon uygulaması gibi yöntemlerle etkisiz hâle getirilmesiyle oluşturulan kısırlık.

kavite *cavity* Boşluk; organlarda doğal ya da patolojik olarak bulunan küçük boşluklar; diş çürüklerindeki boşluk.

kaza *accident* Her türlü tedbire rağmen önlenemeyen olay.

kazai rüşd *majority by a court decision* Mahkeme kararıyla reşit hâle getirme. On beş yaşını dolduran küçüğün kendi isteği ve ebeveyninin onamıyla reşit olması.

kemozis *chemosis* Aşırı konjonktiva ödemi.

kesici alet yarası *incised wound* Keskin olan namlu yüzünün cilde sürülmesi veya sürülmesiyle dokuyu kesen

jilet, ustura, cam gibi kesici aletlerle meydana gelen yara.

kesici-delici alet yarası *stab wound* Sivri uçları ile cildi delen ve keskin yüzü ile dokuları kesen bıçak, çakı, kama gibi kesici-delici aletlerle meydana gelen yara.

kesici-ezici alet yarası *tool wound* Hem ağırlıkları ve hem de keskin yüzleri ile iş gören balta, satır, keser gibi kesici-ezici aletlerle meydana gelen yara.

kimliklendirme *identificitation* Yaşayan ya da ölü bir kimsenin tanımlanması ve diğer kişilerden ayırt edilmesini sağlayacak özelliklerin ortaya konulması.

kişilik bozukluğu *personality disorder* İnsanın özel huyları, tutumları ve karakter özellikleri ile belirli karakteristik davranış, düşüncü ve duygu durum kalıplarının bireyin sevmek, çalışmak, yaşamdan haz almak, toplum içinde uyum sağlamak yeteneklerini bozması durumu.

klizmafili *klismaphilia* Lavman yapma veya yaptırmaya yoluyla tatmin sağlanması.

koagulan *coagulant* Pıhtılaşmayı uyarıcı, hızlandırıcı.

kodein *codeine* Morfinin metilasyonundan veya opiumdan elde edilen, analjezik ve öksürük ilacı olarak kullanılan beyaz kristal hâlindeki alkooid.

kognisyon *cognition* biliş

koit *coitus* Kadın ve erkek cinsel organlarının tam birleşmesi hâliyle gerçekleşen cinsel ilişki.

kokain *cocaine* Erythroxylyon coca adı verilen ağacın yapraklarından veya ecgonine ya da bunun türevlerinden elde edilen, mukozalarda yerel anestezi etkisi olan, uyarıcı etkisi nedeniyle kullanılan, bağımlılık oluşturan, abstinans sendromu yapmayabilen beyaz renkli kristaller şeklinde alkooid.

koksartroz *coxarthrosis* Kalça eklemlerinin dejeneratif hastalıkları.

kolajen *collagen* Deri, tendon, kemik, kırık dökme öteki tüm destek doku elemanlarında görülen, beyaz renkli, kaynatılınca jelatine benzer özellik kazanan, proteinden zengin bağ dokusu türü.

koma *coma* Bilincin tamamen kaybı ile birlikte olan derin uyku hâli.

komosyo serebri *commotio cerebri* Beyin sarsıntısı.

komprehensiyon *comprehension* idrak

kompresyon *compression* Vücut bölümlerinden birisine dışarıdan gelen ve bu bölümün şeklini/hacmini

değiştirme gücünde olan basınç etkisi.

kompresyon kırığı *compression fracture* Bası ile oluşan kırık; ezilme kırığı.

komplikasyon *complication* Bir hastalığın seyri sırasında oluşan ikinci bir hastalık; mevcut hastalığa eklenen diğer bir hastalık veya bozukluk.

kompulsiyon *compulsion* zorlantı

kondral *chondral* Kıkırdakla ilgili.

kondromalazi *chondromalacia* Özellikle patellada görülen kıkırdak dokusu yumuşaması.

kondüksiyon *conduction* Ses dalgalarının, ısının, sinir iletilerinin ya da elektriğin aktarılması, iletilmesi.

konfabulasyon *confabulation* masallama

konfüzyon *confusion* Zaman, yer, kişi oryantasyonu bozukluğu ile ortaya çıkan, bazen bilinç kaybının bulunduğu tablo.

konjenital *congenital* doğuştan

konküzyon *concussion* Önemli bir şok tablosuna neden olan travma/çarpışma.

konturkup kontüzyon *contrecoup contusion* Kontüzyo serebride, kafaya gelen künt travmanın etkilediği tarafın tam karşısında, bu travmanın etkisiyle hareketlenen beynin kafa kemiklerine çarpmasıyla oluşan beyin yaralanması.

kontüzyo serebri *contusio cerebri* Beyin zedelemesi.

kontüzyon *contusion* Bere; ezik; çürük. Şiddetli bir şokla oluşan travmatik lezyon.

konvülsiyon *convulsion* Bir kısım kaslarda nöbet hâlinde gelişen istem dışı şiddetli kasılmalarla belirgin durum; çarpınma.

koprofil *coprophilia* İnsan dışısının cinsel tatmin için kullanılması.

Korsakoff psikozu *Korsakoff's psychosis* Polinöritle birlikte tespit hafızası ve yakın hafıza bozukluğu, konfabulasyon, konfüzyon, apati, oryantasyon bozuklukları, ilgisizlik, duygusal değişkenlik ile kronik alkolizmin diğer bulgularını içeren, ruhi işlevlerde global yıkımla karakterize tablo. Orta yaşlı kronik alkoliklerde, gebelik toksikozlarında ve hiperemesis gravidarumda, bazı infeksiyon hastalıkları, avitaminozlar, ensefalomalazi, subaraknoidal kanama, açlık, kafa travması, ensefalit, beyin tümörü gibi olaylarda ortaya çıkar. Korsakoff sendromu.

kraniektomi *craniectomy* Kafatası kemiklerinden bir bölümün ameliyatla çıkarılması.

kraniektomi *craniotomy* Kafatasına uygulanan operasyon.

kribriform himen *hymen cribriformis* Kalbur gibi delikli himen.

kriminal *criminal* Suça ait; suçla ilgili.

kriminalistik *criminalistics* Olay yerinden elde edilen bulguların laboratuvar yöntemleri kullanılarak delil hâline dönüştürülmesi ve suç olaylarının aydınlatılması ile uğraşan bilim dalı.

kriminoloji *criminology* Suç ve suçluları inceleyen bilim dalı.

kromatin *chromatin* Üzerinde iri tanecikler bulunan liflerden oluşmuş ağ görünümünde, yapısında DNA ihtiva eden ve kalıtımın ana unsurlarını teşkil eden genleri taşıyan bölümü.

kromozom *chromosome* Her türde belli sayı ve şekil gösterip kalıtsal özellikleri belirleyen genleri taşıyan koyu renkli cisimciklerden her biri.

kronik *chronic* Uzun süre ısrar eden.

kruris *cruris* Bacağın dizden ayağa kadar olan bölümü, krus.

krut *crust* Kabuk, yara kabuğu.

ksenofobi *xenophobia* Yabancılardan aşırı korkma.

kurusıkı tabanca *blank cartridge* Tam otomatik olmamak şartıyla, ses ve gaz fişegi atabilen, namlusu hiçbir şekilde katı cisim atamayacak şekilde imal edilmiş tabanca.

künt travma *blunt trauma* Deride sıyrık oluşturan, daha önemli zararlarını derin dokuda meydana getiren, geniş yüzeyli cisimlerin oluşturduğu travma.

L

labil *labile* Hareketli; dalgalanan; değişken; oynak.

laf atma *to make a pass at somebody* Söz atma. Belli bir kişiye karşı yapılan cinsel içerik taşıyan ve sözlü olarak yapılan saldırı.

lakaydi *indifference* Şizofrenlere özgü olan ve teesürüyetin kaybıyla karakterize bulgu; ilgisizlik.

laküner bellek yitimi *lacunar amnesia* Bir zaman diliminin bazı bölümlerinin anımsanamamasıyla karakterize, daha çok serebrosklerozlu hastalarda saptanan bulgu.

larva *larva* Genellikle kanatlı böceklerin kurt biçimindeki bir gelişme evresi.

larva migrans *larva migrans* Deri, göz ve visseral

organlar içerisinde yerleşen, hareket etme yeteneği bulunan, kedi ve köpeklerle bulaşan, belirgin eozinofili ve larvanın bulunduğu organlardaki klinik belirtilerle seyreden hastalık.

laserasyon laceration Yırtılma, doku yırtılması. Yırtılma sonucu cilt veya dokuda meydana gelen yırtık.

lasere lacerated Sıyrılmış, yaralanmış.

latent latent Belirti vermeyen; sessiz; gizli.

Le Fort-I kırığı *Le Fort-I fracture* Guerin kırığı. Horizontal maksilla kırığı.

Le Fort-II kırığı *Le Fort-II fracture* Piramidal kırık. Maksilla, nasal kemik ve zigomadan geçen kırık.

Le Fort-III kırığı *Le Fort-III fracture* Yüz kemiklerinin kafatasından ayrılması.

letal lethal Öldürücü.

letarji lethargy Aşırı dalgalılık veya stupor; indeferans durumu.

lezbiyen lesbian Eşcinsel kadın.

lezyon lesion Doku ve organların bütünlüğünde mikrobik, fiziksel, kimyasal ya da travmatik nedenle oluşmuş bozulma.

lineer linear 1. Çizgi ile ilgili, çizgi şeklinde uzanan kabartı ile ilgili. **2.** Çizgiye benzeyen, çizgiyi andıran.

lineer kırık linear fracture çizgisel kırık

livata livata Anüs yoluyla yapılan cinsel ilişki.

lober lobar Loba ait, lob ile ilgili; loblardan birini etkileyen.

logore logorrhea Birbirine ilgisi olmayan ancak her birinin belirli bir anlamı olan cümlelerin ardı ardına kullanılmasıyla karakterize, mani sırasında sık görülen yüklü, hızlı ve baskılı, aşırı konuşkanlık durumu; söz ishali.

lokal local yerel

LSD lysergic acid diethylamide Varsanım yaratma gücü yüksek olan narkotik madde.

M

madde substance Merkezî sinir sistemini etkileyerek kişinin mental durumunda ve davranışlarında değişiklik yapan kimyasal.

madde kötüye kullanımı substance abuse Bağımlılık kriterlerini karşılamamakla birlikte, kişinin klinik olarak belirgin bir bozulma ya da sıkıntıya yol açacak şekilde uygunsuz madde kullanımı.

madde bağımlılığı substance dependence 1 yıllık

bir dönem içinde ortaya çıkan, yoksunluk, tolerans maddeyi bırakmak için sürekli bir istek ya da boş çıkın çabalar gibi kriterlerden üçü ya da daha fazlası ile kendisini gösteren, klinik olarak belirgin bir bozulma ya da sıkıntıya yol açan uygunsuz madde kullanımı.

Malgaigne kırığı *Malgaigne fracture* Pelvisin diklemesine ön ve arkadan kırığı.

maluliyet disability Çalışanların yaptıkları iş ya da başlarına gelebilecek kaza nedeniyle bedenlerinde meydana gelen arızalar sonucu çalışma güçlerinde oluşan kayıplar.

maluliyet oranı disability rate Malul olma oranının bazı parametreler esas alınarak hazırlanmış cenvetlerden yararlanmak suretiyle belirlenmesi.

masallama confabulation Hikâye uydurma; organik amnestik sendromlarda, hafızada meydana gelen boşlukların bilinçsiz olarak uydurma bir geçmişle doldurulması. Konfabulasyon.

matkap deliği burr-hole Kemiklere, özellikle kafatasına uygulanan cerrahi yöntemler sırasında açılan delik. Bur-hol.

meslek hastalığı occupational disease Çalışanın, çalıştırıldığı işin niteliğine göre tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, sakatlık veya ruhi arıza hâlleri.

mezar açılması exhumation Gömülmüş ölünün mezardan çıkarılması. Feth-i kabir.

mobbing mobbing İş yerinde psikolojik taciz, kuşatma, rahatsız etme, psikolojik şiddet, sıkıntı verme,

modus operandi modus operandi Operasyon yöntemi. Suçlunun suç işlerken yaptıklarının modelinin kurulması. Suçun işleniş şeklinin tanımı.

Monteggia kırığı *Monteggia fracture* Ulna cisim ve radius başında çıkık olması.

morg morgue Cesedin gömülmeden önce adli inceleme gibi nedenlerle geçici olarak bulunduğu yer.

Munchhausen sendromu *Munchhausen syndrome* Tıbbi ya da cerrahi tabloları taklit ederek hastane hastane dolaşan, anamnezinde yanlış bilgiler veren, bütün bunları bir çıkar sağlamak amacı ile yapmayan yapay hastalık sendromu.

mutat iştigal the period of being unable to follow the ordinary pursuits Maruz kalınan travmanın kişiyi yürümek, oturmak, yemek, içmek gibi günlük olağan işlerinden alıkoyma süresi.

müessir fil *assault nad battery* Bir kimseye bedensel zarar veren, bedensel bütünlüğünü ve sağlığını, algılamaya yeteneğini bozabilen ve cezayı gerektiren fil. Etkili eylem.

mümeyyiz *civil liability* İyiyi kötüden ayırma yeteneği. Ayırt etme gücü. Sezgin. Temyiz gücüne sahip.

müzekkere *write* Yazı. Tutanak. Bir adli makamın, belli bir işin yapılması veya yapılmaması için başka bir makama yazdığı yazı.

N

nanogram *nanogram* Gramın milyarda biri.

narkolepsi *narcolepsy* Birden gelen, varsanımlar, katapleksi ve uyku felci ile karakterize, yineleyen ve kontrol edilemeyen kısa uyku dönemleri; paroksizmal uyku. Uyuşturma.

nekrofil *necrophilia* Kadavralardan cinsel haz almakla karakterize bir saplantı, ölü sevicilik.

nekroz *necrosis* Canlı bir organizmada hücre ve dokunun patolojik ölümü.

nesep *parentage* Soy bağı. Hısımlık. Kişiyi ana babasına bağlayan kan bağı.

nicel analiz *quantitative analysis* Bir bileşiğin ya da bileşikler karışımının yapısını oluşturan elemanların niceliklerinin, oranlarının saptanması. Kantitatif analiz.

nitel analiz *qualitative analysis* Bir bileşiğin ya da bileşikler karışımının yapısını oluşturan elemanların niteliklerinin saptanması. Kalitatif analiz.

nöroz *neurosis* Histeri, psikastenî ve nevrastenî gibi üç grupta incelenen, hastaların gerçeklerle ilgisinin kopmaması ve sosyal uyumun bozulmamasıyla psikozdan ayrılan, egoizmin ön plana çıkmasına bağlı duygulanım kusurları ve irade zayıflığıyla karakterize hastalık. Nevroz.

Nysten kanunu *Nysten rule* Vücut kasları iyi gelişmemiş, fizyolojik nitelikleri tükenmek üzere olan kişilerde ölü sertliğinin erken başladığı, şiddetinin hafif olduğu ve kısa sürdüğüne dair görüş.

O

obsesyon *obsession* saplantı

odak *focus* 1. Işınlardan bir mercekten geçtikten sonra toplandıkları nokta. Foküs. 2. Bir hastalık işleminde mikropların kümelenmediği yerler, mihrak.

Oedipus kompleksi *Oedipus complex* Çocuklarda psikoseksüel gelişmenin falik döneminde görülen duygular

ve çatışmaların sonucu olarak, ebeveynlerin karşı cinsten olanına bir ilgi belirmesi, onu diğerinden kıskanmak, aynı cinsten olan ebeveyne karşı agresif duygu ve davranışlarla ve/veya bu tür davranışların misillemeden korkularak baskı altına alınmasıyla karakterize tablo.

oklüzyon *occlusion* Kapanış, kapanma, tıkanma, ağzın, dişlerin birbirine değerek kapanması olgusu.

opiyat *opiate* Opiyum kelimesinden köken almakta olup morfinin de içinde bulunduğu yaklaşık 20 opium alkaloidinin yer aldığı opium haşhaş çiçeğinin suyundan elde edilen bir grup madde.

oryantasyon *orientation* Yönelim. Bir kişinin zaman, mekân ve insanlarla ilişkilerinin bilincinde olması, tüm bu faktörlere uyum sağlaması.

otomatik tabanca *automatic pistol* Tetik bir kere çekildiğinde bırakmamak kaydıyla şarjördeki tüm fişekleri bitirinceye kadar atışa devam eden tabanca.

otizm *autism* İçer dönüklük; kişinin ileri derecede içe kapanık oluşu; aşırı çekingenlik sebebiyle kişisel ilişkiler kurmada güçlük göstermesi hâli.

otoerotizm *autoerotism* Kişide cinsel dürtü ve arzunun kendine yönelik oluşu; kendi vücudundan cinsel haz alma; kişinin kendi vücudu aracılığıyla cinsel tatmine erişmesi.

otopsi *autopsy* Ölüm nedenini ya da çok sayıda etkenden hangisinin ölüme yol açtığını, bu etkenlerin vücutta yaptıkları değişiklikleri incelemek amacıyla, kafatası-göğüs-karın boşluklarının açılması ve incelenmesi şeklinde yapılan araştırma yöntemi.

Ö

öfori *euphoria* Neşe, güven, mutluluk, zindelik, güçlülük, gelecekte çok umutlu olmak gibi duyguların abartılmış şekilde bir arada bulunduğu tablo.

ölü sıkışması *cadaveric spasm* Ölümden hemen sonra oluşan, kasların hayatta iken aldığı kasılma hâlinin yerel veya genel olarak aynı şekilde devam etmesi. Spazm kadaverik.

ölüm *death* Yaşamın sona ermesi. Kişiyi canlılık veren yaşamsal sistemlerin durması.

ötanazi *euthanasia* İyileşmeyeceği veya duymakta olduğu acıların yaşamının sonuna kadar süreceği tabben kesin olarak belirlenmiş hastaların yaşamının kendi bilinçli, özgür iradesi ve isteği ile hekimler tarafından acı çektilmeden sonlandırılması.

P

parafili paraphilia Cinsel yönelimin heteroseksüalitenin dışına taşıdığı, haz nesnesinin karşı cinsiyet olmaktan çıktığı sürekli ve genellikle kalıcı durumlar.

paramimi paramimia Konuşulan konuyla uyumsuz jestler ve davranışlar.

parapleji paraplegia Vücudun alt bölümünün, bacakların felci.

parmak izi fingerprint Bir olayın ya da suçun failini kimliklendirmede kullanılan, kişinin herhangi bir yüzeye parmağını basmasından, çeşitli yöntemlerle elde edilen iz.

parsializm partialism Cinsellikte bütün beden yerine, beden bir kısmının uyarılması ve orgazma varılmak istenmesi.

pasifötanazi passive euthanasia Hekimin hastasının yaşamını uzatmasını sağlayacak bazı ilaç, araç gereç, yapay beslenme gibi destekleri kullanmaması ya da kullanımını durdurması.

pika pica Yenilebilir olmayan maddelerin en az 1 ay süreyle sürekli olarak yenmesi.

pedofili pedophilia On üç yaşında veya daha küçük çocuklara karşı tekrarlayıcı şiddetli cinsel istekler veya uyarılmalar olması ve bu alışkanlığın 6 aydan daha uzun bir süredir devam etmesi.

pilon kırığı pylon fracture Tibianın distal eklem uzanan kırığı.

piromani pyromania Yangın çıkarma. Bir gerginlik ve sıkıntı içinde iken herhangi bir maddi kazanç, düşmanlık, bir suçtu kapatmak vb nedenler olmaksızın kasten yangın çıkarmak ve yangının çıkması ile doyuma ulaşmak.

pompalı tüfek air rifle El kundağının ileri geri hareket ettirilmesi ile boş fişegi dışarı atan ve haznedeki dolu fişegi namluya sürerek çalışan av tüfeği, pompalı tüfek.

pnömotoraks pneumothorax Plevral boşlukta gaz (hava) bulunması.

Pott kırığı Pott fracture Ayak bileğindeki iki mal-oledeki kırık.

promil promil Kanda alkol düzeyini belirleyen birim. Kanda % 50 alkol varlığından söz edildiğinde bu 0,5 promile eşittir. 0,5 promil kanda 100 ml kanda 50 mg alkol varlığını ifade eder.

psikolojik otopsi psychological autopsy Kişinin

ölümüne yol açan tüm dinamiklerin incelenerek ölümün orijini ve ölüm sırasındaki psikolojik verilerin değerlendirilmesi.

R

retrograd bellek yitimi retrograde amnesia Olaydan önceki bellek izlerinin silinmesi hâli.

S

sahtecilik forgery Yasal olarak geçerli olan bir belgenin benzerinin imal edilmesi veya üzerinde değiştirme, yıpratma, silme, karalama yapılması.

sanki görmüştüm déjà vu Bir durumu ilk kez yaşıyor olmasına rağmen, sanki daha önceden yaşanmış gibi hissedilmesi hâli. O sırada gördüğü bir şeyi daha önce görmüş gibi algılaması. Dejavu.

saplantı obsession Kişinin saçma, anlamsız ve gerçekle ilgisi olmadığını bildiği hâlde kaçınmadığı ve aklından atamadığı parazit fikirlerle süslenmiş, hasta için duygusal yönü ağır basan, acı veren düşünceler. Obsesyon.

sekans sequence Dizi. Adenin (A), guanin (G), sitozin (C) ve timin (T) nükleotid bazlarının belirli bir düzene göre dizilmesi sonucu oluşan polinükleotid zinciri.

seksüel mazohizm sexual masochism En az 6 aylık bir süre boyunca, kişinin hakaret edilme dövülme, bağlanma ya da başka bir biçimde ıstırap çekme eylemi ile ilgili yoğun, cinsel yönden uyarıcı fantezilerinin, cinsel dürtülerinin ya da davranışlarının yineleyici bir biçimde ortaya çıkması.

seksüel sadizm sexual sadism En az 6 aylık bir süre boyunca, kişinin, başka birinin psikolojik ya da fiziksel olarak ıstırap çekmesi (hakaret etme de içinde olmak üzere) eylemi ile ilgili yoğun, cinsel yönden uyarıcı fantezilerinin, cinsel dürtülerinin ya da davranışlarının yineleyici bir biçimde ortaya çıkması.

seroloji serology Antijen ve serum antikor reaksiyonlarından yararlanarak vücut sıvıları ve lekelerin kaynağının tespit edilmesinde kullanılan laboratuvar testleri.

silah arms Savunmak veya saldırmak amacıyla kullanılan araç.

simülasyon malingering temaruz

Smith Goyrand kırığı Smith Goyrand fracture Radius distal metafizinin distal fragmanının voler yöne doğru kaymış kırığı.

spazm kadaverik cadaveric spasm ölü sıkışması

subaraknoidal kanama *subarachnoidal hemorrhage* Beyni dıştan saran araknoit ile pia arasındaki, içinde serebrospinal sıvı bulunan subaraknoidal aralığa meydana gelen en sık rastlanan kanama türü.

subdural kanama *subdural hemorrhage* Dura ile beyni saran araknoit arasındaki subdural aralığa meydana gelen, büyük oranda travmatik kökenli olup, genellikle beyin hemisferleri ile dural sinüsleri birbirine bağlayan köprü venlerin yırtılmasına bağlı kanama.

suç *crime* Hukuk kurallarının yasakladığı ve yapılmasına veya yapılmamasına ceza uygulaması bağladığı eylem.

suçlu profili *criminal profiling* Suç eyleminden sorumlu bireylerin kişilik özelliklerini gösteren yöntem. [Kişilik profili, belli bir suçu kimin işlemiş olduğu konusunda özgül bilgi sağlamak amacıyla yapılır. Amaç, şüphelileri bulmaya yardımcı olabilecek kişilik bilgilerini sağlamak, olay yerinin değerlendirilmesi, suçu işleyen kişi ya da kişilerin kişilik özelliklerini ele verebilen ipuçlarının tanımlanması ve yorumlanmasıdır].

sürşarj ile tahrifat *sur charge forgery* Bir yazı karakterine bazı eklemelerle başka bir harf veya rakama dönüştürülmesi.

sürtünmeci *frotteur* Ovma şeklinde masaj yapan kimse, sürtünme yoluyla cinsel haz alan kimse.

sürsimülasyon *sursimulation, exagération* Mübalağalı, abartılı temaruz.

svap *swab* Çubuk ucuna sarılı küçük pamuk ile biyolojik örneklerden steril olarak sürüntü şeklinde alınan numune.

Ş

şevrothin *chevrotin* Çapı 5 mm'den büyük saçma.

şiddet *violence* Duygu veya davranışta aşırılık

şifa *healing* İyileşme. Travmanın kişi üzerinde meydana getirdiği belirtilerin geçmesi ve mutad işgaline dönmesi.

şoklanmış namlu *narrowing barrel* Namlunun uç kısmının daraltılarak iç çapın küçültülmesi.

T

tahnit *embalming* Bir ölünün bulunduğu yerden uzak bir yere nakledilebilmesi için büyük damarlarına amaca uygun enjektörlerle genellikle formalin gibi fiksatif vererek çürümeyi geciktirmek için yapılan işlem.

tashihi amendment Düzeltme. Resmî bir kütüğün, bir hukuki işlemin düzeltilmesi. Tashihi karar. Cinsiyet tashihi.

telefon skatolojisi *telephone scatologia* Açık saçık telefon konuşmalarıyla, bir cinsel uyarı alınarak, masturbasyon yolu ile cinsel tatmin sağlanması.

temaruz *malingering* Bir hastalığın taklit edilmesi; yanıltma amacına yönelik davranış. Simülasyon.

tepe *apex* Uç. Herhangi bir organ veya oluşumun koni şeklinde gittikçe sivriyen uç kısmı. Apeks.

terör *terror* Bir gücü, bir iktidarı zorla kabul ettirmek amacıyla sistemli bir şekilde şiddet kullanma. Yıldırma, cana kıyma ve malı yakıp yıkma. Korkutma. Dehşet. Tedhiş.

tespit etme *fixing* Dokunun parafin vb. madde içinde tespit edilmesi, organ veya oluşumun ilaçlı eriyeğe konulması.

tetrapleji *tetraplegia* Dört ekstremitenin tümünde görülen felç.

tıbbi şifa *medical healing* Kişinin travmaya maruz kaldıktan sonra, o travmanın kişide meydana getirdiği hastalığın (arızanın) tıbben ve tamamen iyileşip geçeceği süre.

tolerans *tolerance* İstenilen etki için kullanılan maddede miktarının artmasının gerekmesi. İlacın etkilerine karşı gittikçe artan direnç.

transseksüalizm *transsexualism* Kişinin kendi biyolojik cinsiyetinin karşıtı cinsin bir üyesi olarak algılanma ve yaşama isteğinin mevcut olduğu bir durum.

transvestizm *transvestism* Karşıt giyinme. Karşı cinsten olmayı isteyerek o cinsin giysilerini giymekten zevk alma.

transvestik fetişizm *transvestic fetishism* Heteroseksüel erkeklerin kadın elbiselerini giyme fantezileri ve cinsel isteklerini uyarılma ve masturbasyon veya cinsel ilişki için yardımcı öge olarak kullanmaları.

tüfek rifle Savaş veya avda kullanılan uzun namlulu ateşli silah.

U

uyum *accommodation* 1. Gözün optik sisteminin çeşitli uzaklıklara uyarılması, gözün değişik uzaklıklara uyması. 2. Fetüs uyumu; fetüs vaziyetinin döl yatağı içinde uygun bir şekil alması. Gebeliğin son üç ayı içerisinde meydana gelir.

uzak atış *far range shot* Barutun yanma ürünlerinin cilt üzerinde kalamayacağı mesafeden yapılan atış.

uzuv organ Adli tıp uygulamasında, beş duyu, tüm iç organlar, el, ayak, kol, bacak gibi ayrı ayrı iş görme kabiliyetindeki anatomik veya işlevsel bütünlüğü olan vücut bölümü.

uzuv tatili *organ failure* duyularından ve organlarından birinin işlevinin yitirilmesi.

uzuv zaafı *organ insufficiency* duyularından ve organlarından birinin işlevinin sürekli zayıflaması.

Ü

ürofilî *urophilia* İdrar yapanları seyretmek ya da idrar içilmesi yoluyla tatmin sağlanması.

V

vajinismus *vaginismus* Cinsel ilişkiden hemen önce veya ilişki sırasında vajinada oluşan organik ya da psikojenik kökenli ağrılı kasılmalar.

vesayet *wardship* Küçüklerin ve hacir altına alınmış kişilerin korunması amacıyla özel hukukta düzenlenen kamu hizmeti niteliğinde kurum.

Y

yanılsama *illusion* Bir cismin ya da olayın farklı bir

şekilde algılanması; kişinin, bir uyarıyı yanlış algılaması ve bu yanlış algıya inanması. İllüzyon.

yarı otomatik tabanca *self-loading pistol* İlk dolduruluş yapıldıktan sonraki atımlarda her seferinde sıradaki fişegi atım yatağına kendisi sürekli atışa hazır hâle gelen tabanca.

yerel *local* Başladığı yerde sınırlı kalan. Yayılma göstermeyen. Lokal.

yüzde sürekli değişiklik *permanent change on the face* Çehre sınırları içinde travma sonucu meydana gelen izin, o kişiyi daha önce tanıyanların, onu tanınmasında güçlük çekeceği veya iğrenmesine neden olacağı durum. Çehrenin daimi değişikliği.

yüzünde sabit iz *permanent scar on the face* Alında saçlı deri sınırı, yanlarda kulak sayvanlarının arka kenarları, altta alt çene kavsi ile sınırlı bölgede tabii görünüşte değişiklik meydana getiren bir izin, ilk bakışta ve büyük bir dikkat sarf etmeden ve belirli bir mesafeden hemen fark edilmesi. Muayene yaranılmadan en az 6 ay sonra, normal bir ışıkta ve 4-5 metre mesafeden yapılır. Çehrede sabit eser.

Z

zorlantı *compulsion* Gereksiz ve uygun olmayan bir davranışın yapılması için sürekli ve dayanılmaz bir uyarının varlığı. Kompulsiyon.

İngilizce - Türkçe Dizin

a doctor of forensic medicine	<i>adli tabip</i>	affect	<i>afekt</i>
abdomen	<i>abdomen</i>	affect	<i>uygulanım</i>
abducent	<i>abducent</i>	aggression	<i>agresyon</i>
abduction (Lat. abductio)	<i>abduksiyon</i>	agitation	<i>ajitasyon</i>
aberrant	<i>aberran</i>	agony	<i>agoni</i>
aberration	<i>aberrasyon</i>	air pistol	<i>havalı tabanca</i>
ability of realization and distinction	<i>farik ve mümeyizlik</i>	air rifle	<i>pompalı tüfek</i>
abnormal	<i>anormal</i>	alexia	<i>aleksi</i>
abocclusion	<i>aboklüzyon</i>	allele	<i>alel</i>
abondan	<i>abondan</i>	ambivalence	<i>ambivalans</i>
abort	<i>abort</i>	ambivalence	<i>karşı değerlilik</i>
abortion	<i>aborsiyon</i>	amendment	<i>tashih</i>
abrasion	<i>abrazyon</i>	amnesia	<i>amnezi</i>
abscess	<i>apsse</i>	amnesia	<i>bellek yitimi</i>
absence	<i>absans</i>	amputation	<i>amputasyon</i>
abstinence syndrome	<i>abstınans sendromu</i>	anastomosis	<i>anastomoz</i>
abstraction	<i>abstraksiyon</i>	anoxia	<i>anoksi</i>
absurdity	<i>absürdite</i>	anterograde	<i>anterograd</i>
acapnia	<i>akapni</i>	anterograde amnesia	<i>anterograd amnezi</i>
acardiostrophia	<i>akardiyotrofi</i>	anterograde amnesia	<i>anterograd bellek yitimi</i>
acaricide	<i>akarisit</i>	anthracosis	<i>antrakoz</i>
acathaphasia	<i>akatafazi</i>	anthropology	<i>antropoloji</i>
acceleration	<i>akselerasyon</i>	anthropometer	<i>antropometre</i>
accident	<i>kaza</i>	antisocial	<i>antisosyal</i>
accommodation	<i>akomodasyon</i>	anxiety	<i>anksiyete</i>
accommodation	<i>uyum</i>	aorta	<i>aort</i>
achondroplasia	<i>akondroplazi</i>	apex	<i>apeks</i>
(chondrodystrophia hypoplastica)		apex	<i>tepe</i>
achromasia	<i>akromazi</i>	apoptosis	<i>apoptosis</i>
achromatism	<i>akromatizm</i>	apraxia	<i>apraksi</i>
achromatophil(e)	<i>akromatofil</i>	arms	<i>silah</i>
acidophil(e)	<i>asidofil</i>	arrest	<i>Arest</i>
acragnosis	<i>akragnosis</i>	arteriosclerosis	<i>arteriyoskleroz</i>
acratia	<i>akrasiya</i>	artery (Lat. arteria)	<i>a.</i>
acraturessis	<i>akratüresis</i>	articulation	<i>artikülasyon</i>
acroasphyxia	<i>akroasfiksi</i>	artifact	<i>artefakt</i>
acropathology	<i>akropatoloji</i>	asphyxia	<i>asfiksi</i>
act	<i>akit</i>	assault nad battery	<i>müessir fiil</i>
active euthanasia	<i>aktif ötanazi</i>	aura	<i>aura</i>
activity ratio	<i>işlevlilik derecesi</i>	autism	<i>otizm</i>
acute	<i>akut</i>	autoerotism	<i>otoerotizm</i>
adduction (Lat. adductio)	<i>adüksiyon</i>	automated fingerprint identification system	<i>AFIS</i>
adenopathy	<i>adenopati</i>	automatic pistol	<i>otomatik tabanca</i>
adephagia	<i>adefaji</i>	autopsy	<i>otopsi</i>
Adler's theory	<i>Adler teorisi</i>	avulsion	<i>avülsiyon</i>
administrative court	<i>idare mahkemesi</i>	ballistics	<i>balistik</i>
adolescence	<i>adolesan</i>	Barton fracture	<i>Barton kırığı</i>
adult	<i>adult</i>	basis	<i>kaide</i>
adult	<i>erişkin</i>	basis fracture	<i>kaide kırığı</i>
		battered child syndrome	<i>dövülmüş çocuk sendromu</i>

Beclard ossification center	<i>Beclard kemikleşme merkezi</i>	cognition	<i>biliş</i>
Bennet's fracture	<i>Bennet kırığı</i>	cognition	<i>kognisyon</i>
benzene	<i>benzen</i>	coitus	<i>koit</i>
bestiality	<i>bestiyalite</i>	collagen	<i>kollagen</i>
bifurcation	<i>bifurkasyon</i>	Colles fracture	<i>Colles kırığı</i>
biological blot	<i>biyolojik leke</i>	coma	<i>koma</i>
biopsy	<i>biyopsi</i>	commotio cerebri	<i>beyin sarsıntısı</i>
biotoxology	<i>biyotoksikoloji</i>	commotio cerebri	<i>kommasyo serebri</i>
bipolar	<i>bipolar</i>	complication	<i>komplikasyon</i>
blank cartridge	<i>kurusku tabanca</i>	comprehension	<i>idrak</i>
Bleuler's face	<i>Bleuler siması</i>	comprehension	<i>komprehensiyon</i>
blow	<i>darp</i>	compression	<i>kompresyon</i>
blunt trauma	<i>künt travma</i>	compression fracture	<i>kompresyon kırığı</i>
bot	<i>bot</i>	compulsion	<i>kompulsiyon</i>
bradykinesia	<i>bradikinezi</i>	compulsion	<i>zorlantı</i>
brain contusion	<i>beyin kontüzyonu</i>	concussion	<i>konküzyon</i>
brain death	<i>beyin ölümü</i>	conduction	<i>kondüksiyon</i>
brain edema	<i>beyin ödemi</i>	confabulation	<i>konfabulasyon</i>
bulla	<i>bül</i>	confabulation	<i>masallama</i>
burr-hole	<i>bur-hol</i>	confusion	<i>konfüzyon</i>
burr-hole	<i>matkap deliği</i>	congenital	<i>doğuştan</i>
cadaver	<i>kadavra</i>	congenital	<i>konjenital</i>
cadaveric spasm	<i>ölü sıkışması</i>	constitution	<i>anayasa</i>
cadaveric spasm	<i>spazm kadaverik</i>	contact shot	<i>bitişik atış</i>
caliber	<i>kalibre</i>	contingent	<i>arızı</i>
calibration	<i>kalibrasyon</i>	contrecoup contusion	<i>konturkup kontüzyon</i>
callus	<i>kallus</i>	contusio cerebri	<i>kontüzyo serebri</i>
calvaria	<i>kalvarya</i>	contusion	<i>kontüzyon</i>
cannabis	<i>esrar</i>	convulsion	<i>konvülsiyon</i>
capacity to act	<i>fiil ehliyeti</i>	coprohilia	<i>koprofli</i>
capacity to sue	<i>dava ehliyeti</i>	Cotard's syndrome	<i>Cotard sendromu</i>
carboxyhemoglobin	<i>karboksihemoglobin</i>	coxarthrosis	<i>koksartroz</i>
cardiac arrest	<i>kardiyak arrest</i>	craniectomy	<i>kraniektomi</i>
cardiac tamponade	<i>kalp tamponadı</i>	craniotomy	<i>kraniyotomi</i>
caranal abuse	<i>ırza tasaddi</i>	cranium	<i>kafatası</i>
carunculae hymenales	<i>himenal karunkul</i>	Creutzfeldt-Jacob disease	<i>Creutzfeldt-Jacob hastalığı</i>
(myrtiformes)		crime	<i>suç</i>
castration	<i>kastrasyon</i>	criminal	<i>kriminal</i>
casual	<i>illiyet</i>	criminal court of first instance	<i>asliye ceza mahkemesi</i>
cavity	<i>kavite</i>	criminal profiling	<i>suçlu profili</i>
chemosis	<i>kemozis</i>	criminal responsibility	<i>ceza ehliyeti</i>
chevrotin	<i>şevrotin</i>	criminalistics	<i>kriminalistik</i>
child abuse	<i>çocuk istismarı</i>	criminology	<i>kriminoloji</i>
chondral	<i>kondral</i>	cross-examination	<i>çapraz sorgu</i>
chondramalacia	<i>kondromalazi</i>	cruris	<i>kruris</i>
chromatin	<i>kromatin</i>	crush syndrome	<i>Crush sendromu</i>
chromosome	<i>kromozom</i>	crush syndrome	<i>ezilme sendromu</i>
chronic	<i>kronik</i>	crust	<i>krut</i>
civil court of first instance	<i>asliye hukuk mahkemesi</i>	cut throat	<i>bağazlama</i>
civil liability	<i>mümeyyiz</i>	death	<i>ölüm</i>
civil responsibility	<i>hukuki ehliyet</i>	deceleration	<i>deselerasyon</i>
closed fracture	<i>kapalı kırık</i>	decerebrate	<i>deserebre</i>
coagulant	<i>koagulan</i>	decomposition map	<i>Çürüme haritası</i>
cocaine	<i>kokain</i>	decompression sickness	<i>dekompresyon hastalığı</i>
codeine	<i>kodein</i>	decontamination	<i>dekontaminasyon</i>

deep ecchymose
defect
deficit
defloration
deformation
degradation
déjà vu
déjà vu
delirant active
delirant passive
delusion
dementia
deoxyribonucleic acid
depression fracture
deprivation
derealization
dereistic thinking
diffuse
disability
disability rate
disorientation
dissection
dissimulation
dissociative personality
disorder
distortion
DNA analyses
DNA databank
dyadic death
dysacousia
dysarthria
dyskinesia
dyslalia
dyslexia
dyspareunia
dysphasia
dysphoria
dyspraxia
ecchymosis
echopraxia
Electra complex
electrophoresis
embalming
embolism
emigration sign
emotional abuse
empathy
epidural bleeding
epilepsy
epileptic character
erecilit dysfunction
erection
erosion
erotomania
erythema

derin ekimoz
defekt
defisit
deflorasyon
deformasyon
degradasyon
dejavu
sankigörmüşüm
deliran aktif
deliran pasif
bezeyan
demans
DNA
çökme kırığı
deprivasyon
derealizasyon
dereistik düşünce
diffüz
maluliyet
maluliyet oranı
dezoryantasyon
diseksiyon
dissimülasyon
çoğul kişilik bozukluğu

distorsiyon
DNA analizi
DNA veri bankası
ikili ölüm
disakuzi
disartri
diskinezi
dislali
disleksi
disparöni
disfazi
disfori
dispraksi
ekimoz
ekopraksi
Electra kompleksi
elektroforez
tahnit
embolizm
emigrasyon belirtisi
duygusal istismar
empati
epidural kanama
epilepsi
epileptik karakter
erecilit işlev bozukluğu
ereksiyon
erozyon
erotomani
eritem

ethyl alcohol
euphoria
euthanasia
evidence (rof)
evolution
exaltation
excitation syndrome
exhibitionism
exhumation
exitus
expert
extantion
face
far range shot
fatal
feminization
fertile
feticide
fetish
fetishism
fetus
fibrosis
filaria
filaricide
fingerprint
fissure (Lat. fissura)
fistula
fixing
fixing
flexibility
flexion
focal
focus
focus
folie a deux
foramen
foramen
foramen
force
forensic anthropology
forensic astronomy
forensic ballistic
forensic biology
forensic chemistry
forensic dentistry
forensic entomology
forensic informatics
forensic medicine
forensic medicine specialist
forensic palinology
forensic recovery
forensic report
forensic toxicology
forensic traumatology
forgery

etil alkol
öfori
ötanazi
delil
evolüsyon
ekzaltasyon
eksitasyon sendromu
ekshibisyonizm
mezar açılması
eksitus
bilirkişi
ekstansiyon
çehre
uzak atışı
fatal
feminizasyon
fertil
fetsit
fetiş
fetişizm
fetüs
fibrozis
filariya
filarisit
parmak izi
fisür
fistül
fiksing
tespit etme
fleksibilitite
fleksiyon
fokal
foküs
odak
ikiz delilik
delik
fewha
foramen
cebir
adli antropoloji
adli astronomi
adli balistik
adli biyoloji
adli kimya
adli dış hekimliği
adli entomoloji
adli bilişim
adli tıp
adli tıp uzmanı
adli palinoloji
adli şifa
adli rapor
adli toksikoloji
adli travmatoloji
sahtecilik

formalin	<i>formol</i>	hypoxia	<i>hipoksi</i>
fraudulent capacity	<i>aldatma kabilyetini haiz</i>	hysteria	<i>histeri</i>
frigid	<i>frijit</i>	Institute of Forensic Medicine	<i>Adli Tıp Kurumu</i>
frotteur	<i>sürtünmeci</i>	identification	<i>kimliklendirme</i>
frotteurism	<i>frotterizm</i>	idiopathic	<i>idiopatik</i>
fugue	<i>füğ</i>	idiosyncrasy	<i>idiosinkrazi</i>
Galeazzi fracture	<i>Galeazzi kırığı</i>	idiot	<i>idiyot</i>
gangrene	<i>kangren</i>	illusion	<i>illüzyon</i>
Ganser's syndrome	<i>Ganser sendromu</i>	illusion	<i>yanılsama</i>
garroting	<i>iple boğma</i>	impotence	<i>empotans</i>
gas chromatography	<i>gaz kromatografisi</i>	in vitro	<i>in vitro</i>
gas embolism	<i>gaz embolisi</i>	in vivo	<i>in vivo</i>
gas gangrene	<i>gazlı kangren</i>	incest	<i>insest</i>
gene	<i>gen</i>	incidence	<i>insidans</i>
general assembly	<i>genel kurul</i>	incised wound	<i>kesici alet yarası</i>
genetic	<i>genetik</i>	incision	<i>insizyon</i>
genom	<i>genom</i>	indifference	<i>lakaydi</i>
gonad	<i>gonad</i>	induction	<i>indüksiyon</i>
Gosselin fracture	<i>Gosselin kırığı</i>	infant	<i>bebek</i>
graphology	<i>grafoloji</i>	infant	<i>infant</i>
gross fault	<i>ağır kusur</i>	infanticide	<i>infantisit</i>
gross negligence	<i>ağır ihmâl</i>	infarct	<i>infarkt</i>
gunpowder	<i>barut</i>	infertility	<i>infertilite</i>
gynecomastia	<i>jinekomasti</i>	inhibition death	<i>inhibisyon ölümü</i>
hallucination	<i>halüsinasyon</i>	inhumation	<i>defin</i>
hamster	<i>hamster</i>	intersexuality	<i>interseksüalite</i>
Hangman fracture	<i>Hangman kırığı</i>	interval	<i>interval</i>
healing	<i>şifa</i>	intoxication	<i>intoksikasyon</i>
hemathorax	<i>bemotoraks</i>	intracranial	<i>intrakraniyal</i>
hematoma	<i>bematom</i>	intramedullary	<i>intramedüller</i>
hemiplegia	<i>bemipleji</i>	involution	<i>invölüsyon</i>
hemophilia	<i>bemofili</i>	irritation	<i>irritasyon</i>
herbicide	<i>berbisit</i>	ischemia	<i>iskemi</i>
heredity	<i>heredit</i>	jargon atrophy	<i>jargon atrofi</i>
heredity	<i>kalıtım</i>	Jefferson fracture	<i>Jefferson kırığı</i>
hermaphroditism	<i>hermafroditizm</i>	Jones fracture	<i>Jones kırığı</i>
histopathology	<i>histopatoloji</i>	juvenile	<i>juvenil</i>
Hofmann's space	<i>Hofmann çukuru</i>	juvenile court	<i>çocuk mahkemesi</i>
human immunodeficiency virus	<i>HIV</i>	juvenile delinquency	<i>çocuk suçluluğu</i>
human rights	<i>insan hakları</i>	klismaphilia	<i>klizmaşifli</i>
hunger strike	<i>açlık grevi</i>	knee-elbow position	<i>diz-direk pozisyonu</i>
hydrothorax	<i>hidrotoraks</i>	Korsakoff's psychosis	<i>Korsakoff psikozu</i>
hygroma	<i>bigrom</i>	labile	<i>labil</i>
hymen	<i>himen</i>	lacerated	<i>lasere</i>
hymen cribriformis	<i>kribriform himen</i>	laceration	<i>lasenasyon</i>
hymen imperforatus	<i>imperfore himen</i>	lacunar amnesia	<i>laküner bellek yitimi</i>
hyperemia	<i>hiperemi</i>	larva	<i>larva</i>
hyperplasia	<i>hiperplazi</i>	larva migrans	<i>larva migrans</i>
hyperthermia	<i>hipertermi</i>	latent	<i>latent</i>
hypertrophy	<i>hipertrofi</i>	Le Fort-I fracture	<i>Le Fort-I kırığı</i>
hypochondriac	<i>hipokondriak</i>	Le Fort-II fracture	<i>Le Fort-II kırığı</i>
hypomania	<i>hipomani</i>	Le Fort-III fracture	<i>Le Fort-III kırığı</i>
hypothermia	<i>hipotermi</i>	legal incapacity	<i>hacir</i>
hypotonia	<i>hipotoni</i>	lesbian	<i>lezbiyen</i>
		lesion	<i>lezyon</i>

lethal	<i>letal</i>	paramimia	<i>paramimi</i>
lethargy	<i>letarji</i>	paraphilia	<i>parafili</i>
life-threat	<i>hayati tehlike</i>	paraplegia	<i>parapleji</i>
linear	<i>lineer</i>	parentage	<i>nesep</i>
linear fracture	<i>çizgisel kırık</i>	partialism	<i>parsializm</i>
linear fracture	<i>lineer kırık</i>	passive euthanasia	<i>pasif ötanazi</i>
livata	<i>livata</i>	pedophilia	<i>pedofili</i>
lober	<i>lober</i>	pen pressure	<i>baskı derecesi</i>
local	<i>lokal</i>	penal code	<i>ceza kanunu</i>
local	<i>yerel</i>	penis	<i>fallus</i>
logorrhea	<i>logore</i>	permanent change on the face	<i>çehrenin daimi değişikliği</i>
lysergic acid diethylamide	<i>LSD</i>	permanent change on the face	<i>yüzde sürekli değişiklik</i>
majority by a court decision	<i>kazairişt</i>	permanent scar on the face	<i>çehrede sabit eser</i>
Malgaigne fracture	<i>Malgaigne kırığı</i>	permanent scar on the face	<i>yüzünde sabit iz</i>
malingering	<i>simulasyon</i>	personality disorder	<i>kişilik bozukluğu</i>
malingering	<i>temaruz</i>	physical examination	<i>beden muayenesi</i>
mask of ecchymosis	<i>ekimoz maskesi</i>	pica	<i>pika</i>
medical healing	<i>tıbbi şifa</i>	pilon fracture	<i>pilon kırığı</i>
mental examination of the victims of sexual assault	<i>ahlaki redaat</i>	pneumothorax	<i>pnömotoraks</i>
migratory ecchymose	<i>gezici ekimoz</i>	pond fracture	<i>havuz kırığı</i>
mobbing	<i>mezici ekimoz</i>	postmortem coagulum	<i>aleka</i>
modus operandi	<i>mobbing</i>	Pott fracture	<i>Pott kırığı</i>
Monteggia fracture	<i>modus operandi</i>	Presidential amnesty	<i>Cumhurbaşkanlığı affı</i>
morgue	<i>Monteggia kırığı</i>	pressure atrophy	<i>basınç atrofisi</i>
Munchhausen syndrome	<i>morg</i>	promil	<i>promil</i>
nanogram	<i>Munchhausen sendromu</i>	psychological autopsy	<i>psikolojik otopsi</i>
narcolepsy	<i>nanogram</i>	psychosis in prison	<i>hapis psikozu</i>
narrowing barrel	<i>narkolepsi</i>	pugilistic attitude	<i>boksör pozisyonu</i>
natural death	<i>şoklanmış namlu</i>	punishment	<i>ceza</i>
necrophilia	<i>doğal ölüm</i>	pyromania	<i>piromani</i>
necrosis	<i>nekrofil</i>	qualitative	<i>kalitatif</i>
neglect	<i>nekroz</i>	qualitative analysis	<i>kalitatif analiz</i>
negligent act	<i>ihmal</i>	qualitative analysis	<i>nitel analiz</i>
neurosis	<i>ihmal</i>	quantitative analysis	<i>kantitatif analiz</i>
nullity	<i>nöroz</i>	quantitative analysis	<i>nicel analiz</i>
Nysten's rule	<i>butlan</i>	quantity	<i>kantite</i>
observation department	<i>Nysten Kanunu</i>	rape	<i>ırza geçme</i>
obsession	<i>Gözlem İhtisas Dairesi</i>	rapid death	<i>çabuk ölüm</i>
obsession	<i>obsesyon</i>	reprieve	<i>infaz tefiri</i>
occlusion	<i>saplantı</i>	retrograde amnesia	<i>retrograd bellek yitimi</i>
occupational disease	<i>oklüzyon</i>	rifle	<i>tüfek</i>
Oedipus complex	<i>meslek hastalığı</i>	rule of nines	<i>dokuzlar kuralı</i>
opiate	<i>Oedipus kompleksi</i>	self-loading	<i>yarı otomatik tabanca</i>
opium	<i>opyat</i>	sense	<i>havas</i>
organ	<i>afyon</i>	sequence	<i>sekans</i>
organ	<i>aza</i>	serology	<i>seroloji</i>
organ failure	<i>uzuv</i>	sexual abuse	<i>cinsel istismar</i>
organ failure	<i>duyularından ve organlarından birinin işlevinin yitirilmesi</i>	sexual assault	<i>cinsel saldırı</i>
organ insufficiency	<i>uzuv tatili</i>	sexual dysfunctions	<i>cinsel işlev bozukluğu</i>
organ insufficiency	<i>duyularından ve organlarından birinin işlevinin sürekli zayıflaması</i>	sexual masochism	<i>seksüel sadizm</i>
orientation	<i>uzuv zaafı</i>	sexual sadism	<i>seksüel sadizm</i>
	<i>oryantasyon</i>	signature	<i>imza</i>
		signature construction	<i>imza tersimi</i>
		Smith Goyrand fracture	<i>Smith Goyrand kırığı</i>
		stab wound	<i>kesici-delici alet yarası</i>

starvation atrophy	<i>açlık atrofisi</i>	to make a pass at sb	<i>laf atma</i>
subarachnoidal hemorrhage	<i>subaraknoidal kanama</i>	tolerance	<i>tolenans</i>
subdural hemorrhage	<i>subdural kanama</i>	tool wound	<i>kesici-ezici alet yarası</i>
substance	<i>madde</i>	torture	<i>işkence</i>
substance abuse	<i>madde kötüye kullanımı</i>	transsexualism	<i>transseksüalizm</i>
substance dependence	<i>madde bağımlılığı</i>	transvestic fetishism	<i>transvestik fetişizm</i>
sudden death	<i>ani ölüm</i>	transvestism	<i>transvestizm</i>
suicide	<i>intihar</i>	traumatic asphyxia	<i>karın-göğüs sıkışması</i>
suitable for coitus	<i>dubule müsait</i>	unexpected death	<i>birden ölüm</i>
sur charge forgery	<i>sürşarj ile tabrifat</i>	urophilia	<i>ürofilili</i>
sursimulation/ exagération	<i>sürsimülasyon</i>	vaginismus	<i>vajinismus</i>
swab	<i>svap</i>	violence	<i>şiddet</i>
symptom	<i>araz</i>	wardship	<i>vesayet</i>
telephone scatologia	<i>telefon skatolojisi</i>	white hanging	<i>beyaz ası</i>
terror	<i>terör</i>	work accident	<i>iş kazası</i>
tetraplegia	<i>tetrapleji</i>	writ	<i>müzekkere</i>
the high criminal court	<i>ağır ceza mahkemesi</i>	xenophobia	<i>ksenofobi</i>
the period of being unable to follow the ordinary pursuits	<i>mutat iştilgal</i>		

KAYNAKLAR

1. Arkonaç O. Açıklamalı Psikiyatri Sözlüğü. Nobel Tıp Kitabevleri İstanbul 1999.
2. Bilge Y. Adli Bilimler Sözlüğü. Palme Yayıncılık. Ankara, 2002.
3. Cantürk G, Cantürk N. Suçlu profili. Adli Tıp Dergisi, 2004 (18);2:27-37.
4. Cantürk G, Hancı İH. Adli Tıp Terimleri Sözlüğü. Sdrom III. Cilt 3, Sayı 12. Aralık 2005.
5. Çocuk İstismarı ve İhmalı. Unicef-Adli Tıp Kurumu, Özgün Ofset, İstanbul 2003.
6. Çöloğlu AS. Adli Tıp Sözlüğü. Temel Matbaacılık, İstanbul, 1993.
7. Dökmeci İ, Dökmeci AH. Büyük Tıp Sözlüğü, Nobel Tıp Kitabevleri, 2. Baskı, Edirne 2005.
8. DSM-IV Tanı Ölçütleri Başvuru Kitabı. Köroğlu E. (çev). Amerikan Psikiyatri Birliği Hekimler Yayın Birliği. Ankara 1994: 92-96.
9. Gök Ş, Akyol S, Kolasayın RÖ. Kişilerin Vücut Bütünlüğünde Oluşturulan Zararların Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi. Adli Tıp Müessesesi Yayınlarından No:2
10. Gök Ş. Adli Tıp'da Kullanılan Bazı Terimler. Temel Matbaacılık, İstanbul.
11. Gökmen FG. Temel Tıp Terimleri Sözlüğü, Güven&Nobel, İzmir 2001
12. Hancı İH. Hekimin Yasal Sorumlulukları. Egem Tıbbi Yayıncılık, İzmir 1995
13. Hancı İH. Malpraktis. Tıbbi Girişimler Nedeniyle Hekimin Ceza ve Tazminat Sorumluluğu. Seçkin Yayıncılık, Ankara 2002.
14. Hancı İH. Bilirkişilik ve Çapraz Sorgu. Seçkin Yayıncılık, Ankara 2003.
15. Hancı İH. Adli Tıp ve Adli Bilimler. Seçkin Yayıncılık, Ankara 2003.
16. Jandarma Kriminal Daire Başkanlığı. Kriminal Terimleri Sözlüğü (JKDB) http://tdkterim.gov.tr/?kategori=terimler_listeli&kisaltma=KR&csozl=Kriminal Terimleri Sözlüğü (erişim tarihi: 06.01.2011).
17. Kocatürk U. Açıklamalı Tıp Terimleri Sözlüğü. Sevinç Matbaası Ankara 1984
18. Oral G, Ortaköylü L. Terör. Klinik Adli Tıp, 2001; 1 (2): 113-8.
19. Soysal Z, Çakalır C. (Eds): Adli Tıp Cilt I, II, III, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Yayınlarından, Rektörlük No: 4165, Fakülte No:224, İstanbul Üniversitesi Basımevi ve Film Merkezi, İstanbul; 1999.
20. Tınaz P, Bayram F, Ergin H. Çalışma Psikolojisi ve Hukuki Boyutlarıyla İşyerinde Psikolojik Taciz (mobbing). Beta Basım Yayım Dağıtım A. Ş. İstanbul 2008.
21. Tosun M. Maddelerle İlişkili Bozukluklar. İçinde: İlkyay E. Cerrahpaşa Psikiyatri, İstanbul Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Yayınlarından, Rektörlük No: 4326, Fakülte No:240, İstanbul Üniversitesi Basım ve Yayınevi Müdürlüğü, İstanbul, 2002:7239-318.
22. Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük. 4. Akşam Sanat Okulu Matbaası 10. Baskı Ankara 2005.
23. Yeni Türk Ceza Kanunu Çerçevesinde Düzenlenecek Adli Raporlar İçin Kılavuz. Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, Adli Tıp Uzmanları Derneği, Adli Tıp Derneği. Ed. Balcı Y, Güzel S, Çetin G. İstanbul Haziran-2005.
24. Yılmaz E. Hukuk Sözlüğü. Yetkin Yayınları. 4. Baskı. Ankara 2010.

Yazarı

Doç. Dr. Gürol Cantürk

canturk@medicine.ankara.edu.tr

gurolcanturk@yahoo.com

İstanbul 1965 doğumlu olup, 1982 yılı İstanbul Yenilevent Lisesi, 1988 yılı Trakya Tıp Fakültesi mezunudur. Mardin Merkez 3 no'lu Sağlık Ocağında 1988-1989 yıllarında mecburi hizmet, Gölcük Devlet Hastanesi Acil Servisinde 1990-1993 yılları arasında görev yapmıştır. Askerlik hizmetini 1992 yılında Batman Hava Meydan Komutanlığında tabip asteğmen olarak yerine getirmiştir. Ocak 1994-Ağustos 1996 tarihleri arasında Adli Tıp Kurumu Başkanlığında Adli Tıp ihtisasını tamamladı. 1996-2000 yılları arasında Adli Tıp Kurumu 4. İhtisas Kurulu raportörü olarak ve 2000-2003 yılları arasında ise Adli Tıp Kurumu Başkan Yardımcılığında görev yaptı. 2003 yılında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalına yardımcı doçent olarak atandı. 2006 yılında doçent oldu. Ankara Üniversitesi Tıp, Hukuk ve Dış Hekimliği Fakülteleri ile Ankara Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsünde Adli Tıp dersleri vermektedir. Orta derecede İngilizce bilen yazarın onbeşi uluslararası hakemli dergilerde olmak üzere, 100'ün üzerinde makale ve bildirisi vardır. Evli ve iki çocuk babasıdır.